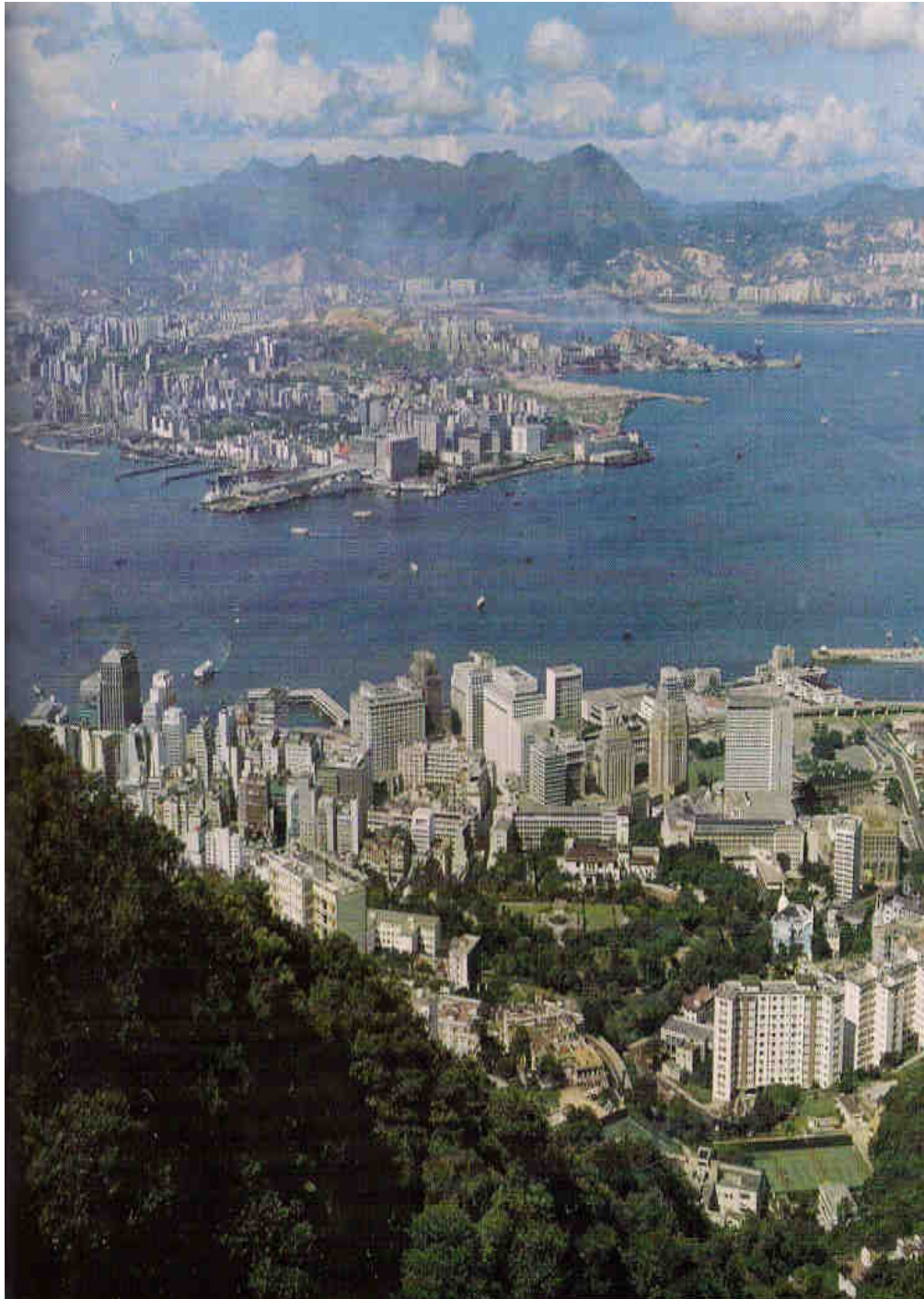


Min tid i Hong Kong

1967 - 1971

Uwe Rasmussen





Central med Kowloon og New Territories i baggrunden

Government House (港督府) surrounded by the Botanical Gardens and Urban Central, the impressive Chartered and Hong Kong & Shanghai banks, the gracious domed Supreme Court with its wigged and gowned judges and barristers, the Hong Kong Hilton (that altogether admirable hostelry), the fortress of the Bank of China, the Hong Kong Club and Hong Kong Cricket Club, the City Hall, centre of the Colony's cultural activities, and Prince's Building.



HONG KONG

Det har altid været min store drøm, at komme ud at opleve den store verden.

I forbindelse med en ferie på Rhodos i september 1966, sammen med min gamle klassekammerat Helge fra Niels Brock Handelsskole, så jeg i Søndags Berlingeren at LAU (Landbrugets Afsætnings Udvalg- underafdeling af Landbrugsrådet) søgte en assistent til hhv. Hong Kong og Beirut.

Søgte stillingen og fik jobbet i Hong Kong pr. 1. januar 1967. Varighed 2½ år uden hjemrejse i mellemtiden.

På daværende tidspunkt havde LAU 3 oversøiske kontorer: Porto Rico, Beirut og Hong Kong samt ”en Rejsende Medarbejder”. Formålet med kontorerne var at finde nye afsætningsmuligheder for danske landbrugsprodukter, eftersom Danmark stod uden for EEC (Det Europæiske Økonomiske Fællesskab), og var ved at miste nærmarkeder som Tyskland m.fl. Samtidig skulle vi være de firmaer, som allerede eksporterede til områderne, behjælpelig i forbindelse med f.eks. reklamationer, varefremstød, markedsundersøgelse mm Verden var på daværende tidspunkt stor. Kontakt til firmaerne foregik pr. brev, telegram og i mindre grad personligt besøg. Fjernskriveren var kun i sin vorden.

Hong Kong kontoret (Danish Agricultural Marketing Board) dækkede hele Fjernøsten, og en del rejseaktiviteter skulle forventes.

Inden afgang til Hong Kong skulle jeg besøge de forskellige firmaer, som eksporterede til Fjernøsten. Aarhus blev f.eks. besøgt i samme forbindelse, for første gang for mit vedkommende.

Min sidste jul inden afrejsen blev holdt traditionen tro hos mine forældre i Aabenraa. På tilbagevejen til København steg et ægtepar på i julebussen i Haderslev. De kom tilfældigvis, til at sidde ved siden af mig. Det viste sig, at være min kommende chef Knud Westergaards onkel og tante, som havde fejret jul hos Knuds mor i Haderslev. Verden kan også være lille.

Primo marts fløj jeg med SAS til Bangkok, mellemlandede i Düsseldorf, Zürich, Rom, Teheran og Karachi. Fra Bangkok fløj jeg med Thai til Hong Kong.

I Hong Kong blev jeg afhentet i lufthavnen af Knud Westergaard og Mr. Ip Kam Moon. Blev indlogeret på Hilton Hotel, hvor jeg boede i ca. 1½ måned. Skulle selv betale opholdet og selv finde noget andet at bo i. Heldigvis havde jeg selv penge med. Klagede senere desangående. Der blev lavet ændringer, så man ikke selv skulle betale det hele. Det blev så mine efterfølgere, som fik glæde af det.

Samme aften var jeg hjemme hos Knud at spise. Han boede oppe på Peaken med den fantastiske udsigt ud over Hong Kong – en udsigt som stedet er meget kendt for.

Hong Kong var på daværende tidspunkt, en britisk kronkoloni på størrelse med Lolland-Falster. 4 millioner indbyggere heraf 1 % udlændinge. Den danske koloni bestod af ca. 120. Det største danske firma var Jebsen fra Aabenraa, som havde mange ansatte fra grænseområdet.

Mit første indtryk af Hong Kong: bjergene, den tætte bebyggelse, rickshawerne, mylder af kinesere, og som jeg skrev i mit første brev hjem til mine forældre: ”jeg forstår de ægtemænd, som får at vide, at hvis de rejser alene derud, er det det samme som skilsmissegrund. De indfødte kvinder er meget smukke – men man skal ikke lade sig forblinde.” Senere må jeg konkludere, at forskellen i Hong Kong er lige så stor som derhjemme.

Kontoret

På kontoret var vi 5 personer: Knud Westergaard - manager, Mr. Ip - marketing officer, Mrs. Roseanna Ho - sekretær, Keung – office boy, og så mig som assistance manager. Vi havde 4 små rum, hvoraf de to var beregnet til reklamematerialer mm. Da vi senere fik vores første husholdningslærerinde (Jytte Nipper), inddrog vi det ene lager til kontor. Til gengæld fik vi et lagerrum ude i byen.



Mr.Ip, Jytte, Mrs. Ho, Knud, Uwe

En af de første ting der skete på kontoret, efter min ankomst, var navneskift. I henhold til Mr. Ip var det umuligt for en kineser, at udtale navnet Rasmussen. Følgelig blev mit kinesiske navn Mr. Laimussen, som så kom til at stå på navnekortets kinesiske side. Til dagligt blot Mr. Lai



Mit navnekort samt bloddonor og kørekort

Til Hong Kong medbragte jeg mit ”skoleengelsk”, og skulle så til at vænne mig til kinesisk engelsk (pidgin English). Når Mr. Ip f.eks. skulle sende en meddelelse til Danmark, måtte vi gerne skrive det om til ”vores engelsk”.

En af de første opgaver jeg fik, var at skulle holde et foredrag om danske fødevarer i en engelsk kvindeforening ude på Stonecutter Island – en lille ø i Hong Kongs havn, hvor der boede militærpersonale. Med mit skoleengelsk og en opgave jeg aldrig havde prøvet før, er det sin sag, at stå over for ca. 200 kvinder. Jeg overlevede. Efterhånden blev jeg mere vandt til dette, og slap til sidst helt for denne opgave, da det lykkedes at få en dansk husholdingslærinde fastansat på kontoret. Jytte Nipper, som efter to år blev efterfulgt af Irene Choy (kineser) og Birgitte Rabøl. Omtalte kvindeforeninger ville sikkert meget hellere høre om opskrifter, og se disse blive lavet, end om, hvordan det lykkedes, at få tilsat danske grise et ribben mere end normalt.

I henhold til vore Karolinepiger i Japan, fik vi oplyst, at Jytte Nipper var kendt som en meget skrap ugift dame, så ungarlene Knud og jeg så frem til Jyttes ankomst med bange anelser. Da hun skulle afhentes i lufthavnen, raflede vi om, hvem der skulle hente hende. Knud tabte og tog afsted til lufthavnen. Dette skridt har Jytte aldrig tilgivet os. Jytte blev et stort aktiv for kontoret i forbindelse med bl.a. demonstrationer for vore landbrugsprodukter i de forskellige foreninger.

Kvinder er nysgerrige, og dette gjaldt selvfølgelig også Jytte. På kontoret havde vi stadig et mindre lagerrum, som Jytte mente trængte til en oprydning. Der stod bl.a. en kuffert, som ingen af os andre kendte til. Jytte ville absolut undersøge, hvad der var inde i selve kufferten. Der lød et skrig, og vi oplevede Jytte komme farende igennem kontoret og ud på gangen med meget høje lyde. Vi andre forventede selvfølgelig, at finde resterne af et lig i kufferten. Dette var ikke tilfældet, men til gengæld, var den fyldt med levende sorte kakerlakker. Faktisk en lækkerbissen for en kineser, men ikke for Jytte. Vi fik hende ned på jorden igen, og om det lykkedes for Keung at sælge indholdet, skal være usagt. Fjernet blev den... ellers var Jytte nok rejst hjem igen.

En gang om året havde vi et større fremstød for danske fødevarer i Hong Kong med butiksudsmykning, varedemonstrationer, receptioner for importørerne, udgivelse af Food Festival blad, TV annoncering mm. Der var også konkurrencer, hvor man f.eks. skulle gætte vægten på vores store træviking. 1. præmien var en flyvebillet til Bangkok doneret af Thai (dengang delvis ejet af SAS).



Varefremstød planlægges

I forbindelse med et af vore store fremstød, fik vi Grand Hotel involveret. De indrettede spiserestauranten i vikingeånd. Søjlerne blev kobber beklædt med gamle vikingemotiver. Væggene var lavet af årer (ro årer). Vi fik en dansk kok (Stig Felby) fløjet ud fra Ekko Danmark (kendt madsted på Axelborg). Det var før Jytte kom ud. Folk stod i kø for at spise ægte dansk smørrebrøds buffet. For de lokale kinesere var dette meget nyt. De startede med fisk i bunden af tallerkenen og fyldte efterhånden fadet op med de forskellige produkter for at ende med et stykke wienerbrød på toppen. Følgelig måtte vi sætte en tydelig skrivelse op på væggen om, hvordan man spiste dansk smørrebrød - og at man gerne måtte gå flere gange for at hente mere, startende med fisk osv. Successen var så stor, at de kinesiske ejere af hotellet var villige til at ansætte den danske kok fast. Dette blev dog ikke til noget, fordi man pludselig mente, at hotellets egne kokke efterhånden havde lært at lave dansk mad..... og de var billigere i drift. Efterhånden, efter at den danske kok var rejst, fik vi på kontoret klager over maden. I stedet for at lave frisk leverpostej hver dag, lavede man leverpostej for en hel uge af gangen. I stedet for at bruge dyrt importeret dansk rugbrød i dåse, kunne man nøjes med lokalt franskbrød osv. Til sidst måtte vi bede hotellet om at fjerne ordet ”dansk” i smørrebrød. Trods dette, blev restauranten godt besøgt af kinesere, men ”europæerne” udeblev.

I forbindelse med samme fremstød, havde vi en pølsekonkurrence, som gik ud på, hvem der kunne spise flest pølser i løbet af 6 minutter. Der var henholdsvis et kinesisk og et europæisk hold (Fred Juhl samt Robin fra min lejlighed deltog bl.a.). En spinkel kineser vandt ved at spise 68½ røde pølser. Det blev vist i det lokale fjernsyn og omtalt selv i australske aviser. I Politikens Hvem Hvad Hvor 1973 udgaven (side 293) skrev man: ”man kunne måske forestille sig, at tid og penge og evt. også pølserne kunne være anvendt på en lidt fornuftigere måde”. Hertil kan blot siges, at set med daværende øjne gav konkurrencen alle tiders positive omtale derude til ”ingen penge”. Eneste udgift var en lille gave til deltagerne.

I forbindelse med et af vore større fremstød, fik vi lavet en TV reklame for vore landbrugsprodukter. Vi brugte en jingle, som blev meget populær. Pludselig fik vi et ophavskrav, som var større end hele vores budget. Ingen havde tænkt på, om vi måtte bruge jinglen. Alle kneb gjaldt, og vi kontaktede også kontoret i København. Man

fandt ud af, at salgforeningen brugte samme i England, hvor man betalte royalty, og eftersom Hong Kong var en engelsk koloni, frafaldt man kravet.

Eftersom vore budgetter var begrænsede, var det imponerende, hvor meget vi fik ud af dem, bl.a. takket være god opbakning af eksportører som respektive importører.

Da jeg kom til Hong Kong, havde jeg fået den opgave af mit gamle firma Danegoods, at finde ud af markedet for kyllingefødder. I Danmark blev disse brugt til fremstilling af benmel. Ostemanden Knud syntes det var en mærkelig opgave, men kødmanden Uwe gik i gang med opgaven 3 måneder senere. Slutresultatet blev, at samtlige kyllingefødder fra Danmark, men senere også fra Tyskland og Holland, blev sendt til Hong Kong. De blev brugt i forbindelse med fremstilling af kyllingefodssuppe og serveret med fødderne svømmende i suppen. Et firma i Ålborg (Emborg) tog æren af salget, og eftersom vores kontor var neutralt, kunne vi ikke tage æren. Engang fik vi besøg af bestyrelsen i Landbrugsrådet (vores moderfirma) med hustruer, og skulle selvfølgelig ud at spise kinesisk med ovennævnte ret. I skulle se damernes ansigter. De spiste den, og som jeg sagde til dem, at hvis de ikke spiste suppen, underkendte man jo vore egne råvarer!

En anden større artikel i Hong Kong var livmoder fra svin. Her lavede vi ligeledes en større undersøgelse for at hæve kvaliteten. Bedste kvalitet er en gris, som har fået en gang smågrise. Her er livmoderen stor, men ikke sej. Nr. to er livmoder, uden at have haft smågrise. Dårligst var en livmoder, som har haft mange smågrise igennem systemet. Den er for sej. Prisen derefter. For slagterierne var det selvfølgelig svært at sortere varen, men vi fik færre urenheder. Varen blev i Hong Kong solgt, som vi sælger røde pølser fra pølsevognen. De lokale solgte varen i skiver.

Hvor der er kinesere, kan der let opstå svindel. Her skulle vi holde øje med lokal registrering af mærkevarer. Hvis et dansk firma ikke havde registreret sit mærke i Hong Kong, kunne et lokalt firma finde på at registrere det, og derefter eje mærket og afpresse en godtgørelse evt. misbruge det.

Et dansk forsikringsfirma kontaktede os via eksportøren i forbindelse med for mange erstatningssager. Når f.eks. store 10 LBS Pullman skinkedåser havde fået en bule ved ankomsten, så skrev surveyøren i rapporten en erstatning på op til 25 %, selvom selve varen intet fejlede. Importøren kunne således underbyde sine konkurrenter. Vi anbefalede eksportøren, at importøren selv forsikrede varen, for at undgå dette problem fremover.

En anden gang, fik vi reklamation på dansk svinekød. Det viste sig, at kinesere tog tomme danske papkasser, som havde indeholdt dansk svinekød og fyldte kasserne op med kinesisk svinekød, som kvalitetsmæssigt var meget dårligere....., men man forlangte danske priser for disse påståede danske produkter.

Under mit ophold i kolonien rasede Vietnam krigen for fulde drøn. Det kinesiske nytår nærmede sig, og myndighederne i Vietnam manglede kyllinger til den lokale befolkning. Man kunne ikke nå, at få kyllinger frem fra Danmark. Vi hørte om ønskerne, og vidste, at Hong Kong havde forkøbt sig i danske kyllinger. Vi fik sat de lokale importører i forbindelse med købere i Vietnam. Der var to koreanske mellemmand i billedet. Vores kontors opgave blev, at vi skulle checke /attestere, at det var danske kyllinger, der blev lastet om bord, så man ikke fik ”Mao kyllinger” til Vietnam. Det blev til en større oplevelse, hvor vi havde de to koreaner ”løbende på kontoret”, da de ville være sikre på, at få vores underskrift (ellers kunne de nok ikke få deres penge). Da alt syntes at være i orden, kom der en ny forsinkelse, eftersom det vietnamesiske konsulat også skulle skrive papirer under. Gad vide, hvad det

kostede..... og nytåret nærmede sig med hastige skridt. Kyllingerne blev afskibet på et svensk skib, som tilfældigvis lige havde afleveret dansk svinekød i Vietnam, og som derefter fik opgaven at hente kyllingerne bagefter. Vi var flere gange om bord, og fik god svensk mad i officersmessen. Da båden var klar til afgang, var det sjovt at se, hvordan de lette kineserpiger skyndte sig at sejle i land fra det svenske skib!



Kyllinger lastes om bord på det svenske skib

I forbindelse med kyllinger, var det typisk at kineserne foretrak at købe levende kyllinger, selvom prisen var tre gange højere end for frosne kyllinger. Man overføjte dem for at finde den bedste, inden den blev slagtet. Frosne kyllinger blev hovedsagelig solgt til restaurationer og europæere. Danmarks eksport i 1967 var ca. 100 tons om året til Hong Kong. Under Kulturrevolutionen (se forinden) standsede Kina leverancerne af levende kyllinger til Hong Kong. Følgelig var kineserne pisket til at købe frosne kyllinger. Og vores eksport steg kraftigt. Efter revolutionen var eksporten ca. 1000 tons pr. år. Grunden til at man ikke gik endnu mere over til de frosne kyllinger, skyldtes bl.a., at man havde nogle retter, hvor man også viste hovedet af kyllingen på fadet. Selv vores kinesiske personale gik ikke 100 % over til frosne.

Som tidligere nævnt, fik vi til vore reklamematerialer et lokale ude i byen, dog ikke så langt fra vores kontor. Vores office boy, Keung, havde bl.a. den opgave, at hente materiale efterhånden, som vi skulle bruge det. Stor blev min overraskelse, da nogle coolier kom slæbende med materialet, og skulle have penge for det. Da jeg sad på kassen, fortalte jeg Keung, at det kunne han selv gøre fremover, eftersom han jo havde tid nok. Kort tid efter, kom der igen coolier med reklamemateriale fra vores lager. Jeg fór op, hvorefter Mr. Ip sagde med et smil, at det betalte Keung af egen lomme. Hans løn var lille. Det, jeg lærte ved dette var, at arbejdet var ”klasse inddelt” selv i Hong Kong, så frem over betalte firmaet.

Vi fik flere gange besøg af forskellige landbrugsorganisationer, hvor vi lærte landbrugets topfolk at kende. Det gav også oplevelser som f.eks. da Mejerikontorets bestyrelse/direktion besøgte os. Vi havde inviteret importørerne af danske mejeriprodukter til en middag på Hilton Hotel. Under middagen rejste formanden, gårdejer Christian Speggers, sig og roste kontorets arbejde, hvorefter han (stadig på dansk) bad de tilstedeværende om at rejse sig og skåle på vort arbejde....., det burde selvfølgelig have været for importørerne man skålede. Under samme middag opdagede jeg, at Jytte og Mr. Ip prøvede at fange mig med vilde blikke. De havde opdaget til deres rædsel, at hotellet ville servere hollandske oste til afslutning, og

køkkenchefen var ikke til at tale med. Jeg fik fat i den tyske chef og fik ham fortalt i kraftige tyske vendinger, at det ville være en katastrofe, ikke at servere danske oste, som man mærkelig nok ikke havde. I en fart fik vi fat i danske oste fra det nærliggende supermarked, og reddede dagen.

En anden delegation på ca. 30 mennesker (inkl. hustruer) gav os flere oplevelser, da der ikke var mange, som kunne engelsk. Da de skulle med peaktram oplevede vi det syn, at en af deltagerne væltede ud gennem toilet døren med en kineser efter sig. Vedkommende havde været på toilet og ville give drikkepenge, men havde ikke småpenge. Da vedkommende ikke kunne engelsk, tog han selv returpenge fra pengeskålen. Kineseren troede vedkommende ville stjæle pengene, og det var det syn vi oplevede. Vi fik reddet situationen.

Samme aften spiste vi på en flydende restauration i Aberdeen. Da vi var ved at være færdige ved 23 tiden, foreslog nogle, at det kunne være spændende at høre om vort arbejde. Det lykkedes, at skaffe et lokale på hotellet, hvor de boede, med drikkevarer mm trods det sene tidspunkt. Det blev et godt møde.

Næste morgen da de skulle afsted, tog Knud og jeg til hotellet for at checke, at alt var i orden. Stort oprør. Man havde fået besked på, at stille kufferterne uden for de respektive værelser, så de kunne blive afhentet. Flere troede, at kineserne ville stjæle kufferterne, og da man kun kunne dansk, skulle det gå galt. Vi så, hvordan en dansker og en kineser stod og halede i hver sin ende af kufferten. Vi klarede igen situationen.

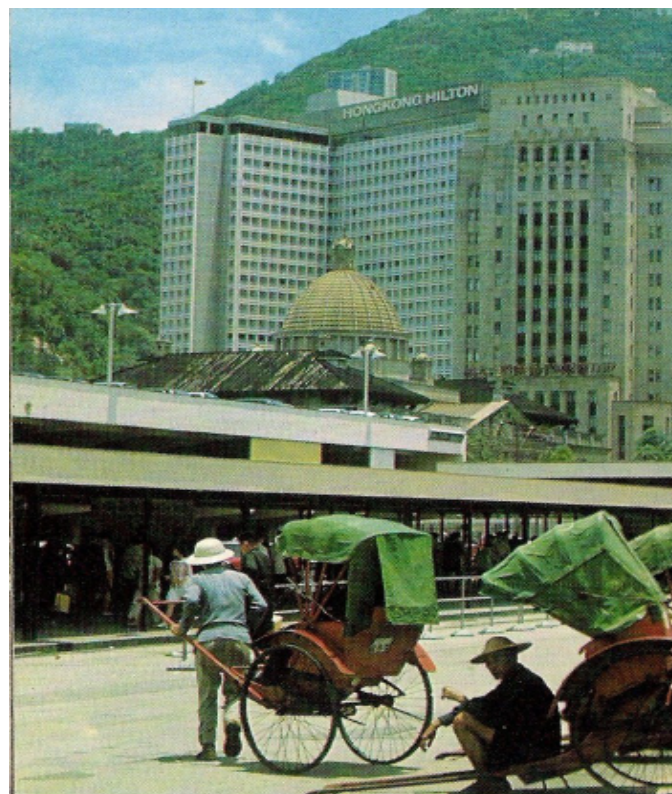
Ovennævnte delegation var som sagt på ca. 30 mennesker, og at få dem rundt i Hong Kongs travle gader, var et mesterværk, især når man skulle krydse gaden. Da de var rejst nød Knud og jeg en god øl, og sagde bl.a., at de var nu meget søde.



Fiskerihavnen Aberdeen



A floating, determined way of life (水上人家)



Richshawer med Hilton Hotel og Bank of China i baggrunden

Rejser i forbindelse med kontorets arbejde se forinden (side 36).

Bisney Villa

Som ungkarl var det almindeligt, at man delte en lejlighed. Jeg var ude at se på flere, men det var oftest ”gennemgangslejligheder”, og ikke altid lige spændende.

Takket være et biluheld, fik jeg endelig del i en lejlighed, hvor jeg blev boende under hele opholdet i kolonien.

Knud og jeg havde været til en middag ude på Repulse Bay Hotel. Ved midnatstid, da vi kørte hjem, kørte vi efter en bus. Den standsede pludselig uden at give tegn, og det gjorde vi også. Men bag i bussen, så firmabilens front så ikke for godt ud. Vi ringede efter politiet, for at få taget en rapport. Man havde ikke tid. Knud skulle næste dag til Philippinerne, så det blev mig, som skulle klare politiet og forsikringen, selvom jeg ikke havde været chaufføren, og var ny i Hong Kong. På politistationen sagde man blot, at sagen for deres vedkommende var afklaret, eftersom vi jo havde ringet. Hos forsikringssselskabet talte jeg med en yngre skotte, som lige var flyttet ud af firmaets lejlighed, som var blevet solgt. Havde fundet en ny lejlighed, som han gerne ville dele med to andre. Havde allerede fundet en englænder. Jeg skulle blot komme med min egen seng. Resten havde han fra firmaets lejlighed.

På kontoret stod der en seng op ad væggen i lagerrummet, som jeg kunne bruge. Følgelig flyttede jeg ind på Bisney Road No 77 2nd Floor, Fokfulam. Skotten hed Lindsay Anderson og englænderen Robin Duke. Det førte til livsvenskab. For Lindsays vedkommende desværre kort. Han blev forflyttet til Pakistan efter 1 år, hvor jeg besøgte ham i 1969, da jeg skulle hjem på ferie. Lindsay besøgte os i Danmark 1971. Han blev desværre myrdet i Pakistan i 1972. Robin og Maralyn bor i dag i Australien, og vi har besøgt hinanden flere gange.



Lejligheden cirklet ind



Uwe, Robin, Lindsay

Lejligheden lå på tredje sal med en pragtfuld udsigt ud over det kinesiske hav, med bl.a. øen Cheung Chau i baggrunden....., en ø jeg senere fik megen glæde af. Der var 3 soveværelser, 2 baderum, 1 opholdsstue, køkken med ekstrarum samt værelse og toilet til amahen (hushjælpen).



Udsigten fra vores altan med Lantau Island i baggrunden

De tre første uger skulle vi selv sørge for mad og rengøring, indtil vi fik en amah. Det blev en kvindelig kineser født i Vietnam. Gift og havde halv voksne børn, som alle boede i Kina. Hun kunne kun få lov til at besøge dem en gang om året, men kunne ikke få lov til at blive der. Hun lavede altid god mad, men altid for meget. Hele hendes formue sad i hendes tænder, så vi fik altid et guldsmil.

Eftersom Lindsay havde skaffet lejligheden og stod for regnskabet, fik han ”masters bedroom”, som havde direkte adgang til eget badeværelse. Robin og jeg delte det andet, hvilket ikke var noget problem, eftersom næsten altid en af os var ude at rejse.

Robin arbejdede for et engelsk firma og dækkede området fra Japan til Australien. Vi mødtes ofte i Japan, men også et par gange i Singapore.

Inden Lindsay blev forflyttet til Pakistan, overtog vi vores nabos amah, en mandlig kineser, som hed Amak. Han havde under besættelsen bl.a. været ansat hos den japanske guvernør. Han var virkelig god til at lave mad, købe ind, holde lejligheden. Desværre fik han den vane, at hvert halve år kom han med en skrivelse, som sagde, at han tjente for lidt, og at han skulle ernære 7 børn. Det var hans datter, som skrev skrivelserne, eftersom Amak ikke kunne skrive engelsk. Ugen før overrækkelsen, kunne jeg mærke, at stemningen hos ham var lig nul, og så fandt jeg efterhånden ud af, hvad der var på vej. Når han var i godt humør, hvilket var det normale, fortalte han bl.a., at han under besættelsen til kinesisk nytår, gerne blev spurgt af den japanske guvernør, hvor mange børn han havde. Han fik så 7 poser ris. En pose til hvert af sine børn. Jeg kunne ikke få mig selv til at spørge ham, om han, så mange år efter, stadig skulle ernære 7 børn. Amak havde også den vane, at når han syntes, at mit tøj skulle skiftes ud, sagde han det meget diplomatisk, for så overtog han mit det brugte. Måske kunne et af hans syv børn bruge det.

Efter Lindsays bortrejse besluttede Robin og jeg, at fortsætte med lejligheden alene. Da Robin blev gift med Maralyn, flyttede de fra lejligheden, og jeg beholdt den så alene. Eftersom hushjælpen efterhånden blev dyrere, og Kaj Møller Jensen fra Nordisk Fjer flyttede ind i samme blok, blev vi enige om, at dele Amak og spise oppe hos mig. Vi var jo begge ungarke, så det var begrænset, hvor meget der var at gøre rent

Transporten ind til Central klarede vi ved, at vi kørte med Lindsay, som havde en sportsvogn. Da Lindsay blev forflyttet, besluttede Robin og jeg at købe noget, som vi sandsynligvis ikke ville få råd til derhjemme. Vi købte en sort brugt Jaguar, som kun havde gået 10.000 miles. Kørte ca. 4 km pr liter benzin, men da Hong Kong er lille, var det jo begrænset, hvor meget vi kunne køre. Da Robin blev gift, mente han, at bilen var for tung til Maralyn. Der var ingen servostyring. Følgelig blev jeg enejer. Da jeg forlod Hong Kong for good, overtog Vagn Fausing bilen. Forinden havde jeg dog solgt den til en yngre englænder ansat i Hongkong Shanghai Bank. Jeg blev ringet op af personalechefen, som faktisk påstod, at ligge på knæ for at lade handlen gå tilbage. Da jeg ikke havde noget på skrift, havde jeg intet valg. Problemet var sikkert, at i det tilfælde, chefen for Hong Kongs største bank kørte rundt i en VW, og en af de yngre ansatte kørte rundt i en Jaguar, ville det jo ikke se så godt ud.



Vores Jaguar

Fra min lejlighed er der tre gamle vaser og to indrammede tempelfigurer (indrammet i Hong Kong), som Wolfgang (se forneden) har købt for mig i Canton. Dengang kunne vi andre ikke komme dertil, men de firmaer som handlede med Kina, blev inviteret to gange om året til Canton Fair, hvor man opholdt sig 1 måned per gang, og ventede på, at man blev ”kaldt ind til forhandling”. Følgelig var der tid til at gøre nogle gode køb, og turister var der ingen af. Iht. min boy Amak, kan man checke vasen ved at hælde vand i den. Hvis vandet lugter efter nogen tid, er den ikke gammel. Kisten og chatol er lavet af rosentræ i Hong Kong, og træudskæringerne er lavet efter mine ønsker. På grund af vores båd Lin Fa (se forneden) skulle motivet være en junker og bambus. På kisten var der udskåret en overstor mand på junkeren, hvilket ikke så godt ud. Da jeg spurgte snedkeren, hvad det var, fik jeg svaret, at junkeren kunne jo ikke sejle, uden der var en mand ombord. Manden blev fjernet

De tre træ tempel figurer, hvoraf en er Buddha, er gamle figurer, som stammer fra Kina. Under kulturrevolutionen blev mange kulturelle ting ødelagt af rødgardisterne, bl.a. udsmykning i templerne. Noget nåede at blive smuglet ud, og de tre figurer købte jeg i et kommunistisk varehus i North Point. De lå gemt i en papkasse. De fire ældgamle malerier er de fire årstider, købt i forbindelse med en udstilling i City Hall. Kunstneren er nævnt i ”bøgerne”. Mr. Ip var med, da jeg købte dem. Han blev forarget, da jeg tingede om prisen ”det gjorde man ikke i City Hall! Vægmalерiet på rulle er også gammelt. Den ”firkantede” tempelfigur blev købt 7 år senere, da jeg var på forretningsrejse til bl.a. HK. Det var den eneste, man havde.

”Doctors Lady” er den elfenbensfigur, som ligger ned. Blev brugt, når man fik lægebesøg, så patienten kunne vise, hvor det gjorde ondt. Som kvinde måtte man ikke vise sin nøgne krop til andre. De andre elfenbensfigurer var gaver til mine forældre. Den store elfenbensfigur med landskab og mennesker på er dog købt i Egypten – dengang ingen turister kom dertil.



Doctors Lady.

Omgangskredsen

Omgangskredsen i Hong Kong blev for mit vedkommende først og fremmest ungarle fra Danmark, som var ansat hos ØK, Mærsk, m.fl. samt selvfølgelig Knud, Robin og Lindsay. Hos Jebsen & Co. var der hovedsagelig familier, som vi traf nu og da. De var flinke til at invitere os ungarle hjem. De fire jul jeg holdt derude, var Knud og jeg altid inviteret hjem til Esther og Fred Juhl (Jebsen folk). Julefrokosten blev gerne holdt hos konsulparret fra Nordisk Fjer, Kristian og Elisabeth Svendsen. Den sluttede altid med en gang whist, når de andre gæster var gået. Irene og Peter

Schmidt fra Store Nord holdt afsked flere gange, eftersom hjemrejsen var blevet udsat flere gange, selvom kontoret var nedlagt.



Fred, Esther og Jytte

Lige da jeg kom til Hong Kong, blev jeg introduceret til ovennævnte konsulpar ved en frokost på toppen af Hilton Hotel med en pragtfuld udsigt over havnen. Midt i det hele lå der et skib, som lignede det danske kongeskib. Det var Store Nord's kabelskib fra 1930'erne. Fik senere lejlighed til ålespisning om bord. Alt var blankpudset. Da kontoret blev nedlagt, blev skibet desværre solgt til nogle japanere. Forinden blev den dog sendt afsted for at samle nogle af de gamle kobberkabler op, som Store Nord havde lagt i tidernes morgen. Det var grunden til, at Irene og Peters hjemrejse blev udsat op til flere gange. Peter var, foruden chef for Hong Kong afdelingen, også telegrafist på kabelskibet.



Maralyn og Robin

Eksporstependiaten Torben og Karen Hansen skal ej glemmes. Jeg overtog deres lænestole, da de forlod kolonien et år senere. De efterfulgtes af Asger og Hazel Hansen.



Min bar med Hazel, Uwe, Elsie og Wolfgang

ØK ungarlene lærte vi først rigtig at kende, de sidste år jeg var derude. Det var tradition for, at den danske koloni mødtes på kongens fødselsdag til et glas vin. Knud og jeg faldt i snak med ØK folkene, og vi blev enige om, at det var for dårligt trods travlheden, at vi ikke mødtes oftere. Følgelig startede vi Hong Kong Royal Danish Whist Club, som endda nåede at fejre sin 25 års jubilæum. Grundlæggerne var foruden Knud og jeg: Jørgen Mortensen, Vagn Fausing, Kaj Møller Jensen samt Svend Lysgaard Jørgensen. Jens Dahl afløste sidstnævnte, da han blev forflyttet til Bangkok. John Madsen blev reservemand. Vi mødtes en gang om ugen over et måltid mad, hvorefter vi spillede "10 øres whist". De fleste gange spillede vi i min lejlighed, eftersom Kaj og jeg delte amah, og Jørgen havde ikke mulighed for servering. Jørgen havde sit eget firma. Kom til Hong Kong med Holiday On Ice. Fik benskade og strandede i Hong Kong. Vagn, Svend, Jens og John var alle ØK folk. Kaj var ansat ved Nordisk Fjer. Da vi startede kortklubben, havde jeg lejligheden for mig selv. Den sidste aften, inden jeg rejste hjem "for good", var i disse venners selskab.



Uwe og Knud til karneval hos Elisabeth og Kristian

I forbindelse med vores sølvbryllup besøgte Grethe og jeg bl.a. Hong Kong i marts 1997, året hvor Hong Kong blev overgivet til Kina. Et par uger i forvejen havde jeg kontaktet Kaj, for at høre, om man spillede kort, når vi var der. Ved ankomsten lå der en dejlig middagsinvitation, hvor vi fik en pragtfuld kinesermiddag i yachtklubben. Af de fem grundlæggere var vi tre til stede, Kaj, Jørgen og mig. Yderligere deltog de respektive hustruer samt min afløser Therkild. Der blev ikke spillet kort. Efter 5 minutter var det som om, det kun havde været en uge siden, vi havde set hinanden sidst, og ikke 10 år. En pragtfuld aften.

Dem jeg kom mest sammen med, var vor nabo Wolfgang Jager og hans veninde og senere hustru Elsie. Se under Cheung Chau. Wolfgang kom fra Tyskland (Saar) og ansat hos Bayer. Elsie kom fra Macao halv kineser halv portugiser.

Hong Kong Round Table No.3

Knud var medlem af ovennævnte. Følgelig var det en naturlig ting, at jeg også blev medlem af denne forening. Senere fik vi ligeledes Fred og Robin med. Det var hovedsagelig englændere, som var medlem. Foreningen startede jo i sin tid i England. Vi havde en enkelt kineser med, så interessen fra kinesisk side var meget begrænset.

Klubben i Hong Kong kan mest sammenlignes med Lions i Danmark. Samtidig med det hyggelige samvær, gjaldt det om at skrabe så meget sammen som muligt økonomisk, som kunne bruges til det sociale arbejde i kolonien. Der var mange flygtninge fra Mainland China.

Vi arrangerede bl.a. Eastern Fair, hvor vi fra vort kontors side havde en stand, hvorfra vi solgte smørrebrød og røde pølser. Produkterne fik vi doneret af importører af danske fødevarer. Lånte bl.a. en Plumrose pølsevogn fra ØK. Gik også et bestemt antal miles, hvor man skulle finde sponsorer, som skulle betale et antal dollar for hver miles, man gik. Der blev malet i børnehjem, kørt udflugter med samme børn, bygget hjem til flygtninge (se under Cheung Chau) mm.



Eastern Fair. Vores stand.

Man kunne diskutere i timevis, hvordan en dollar skulle bruges, men når det virkelig gjaldt, skete der noget. Jørgen fra vores whistklub ringede en dag til mig. Han havde været på et forretningsbesøg på et hospital, hvor et fattigt barn inden for 48 timer skulle opereres, hvis barnet skulle overleve. Operationen kunne ikke gøres i Hong Kong, men i USA, hvor et hospital havde tilbudt at gøre det mod, at Hong Kong sørgede for transporten. Jeg ringede til vores formand Peter Lomas. Et kvarter senere et positivt svar, og barnet blev sendt afsted, og en vellykket operation fandt sted.

Eftersom Round Table er en international organisation for unge mennesker under 40 år, tilbød vi, at afhente Round Table gæster fra udlandet i lufthavnen, hvis man ønskede det. Vi gjorde det på skift, men efter kulturrevolutionen blev tilstrømningen for stor, så vi måtte lukke for denne service, da denne også blev misbrugt. Da jeg f.eks. afhentede en inder, var hans eneste grund til at kontakte os, at han ønskede at få oplyst, hvor man kunne købe et køleskab.

Da jeg blev optaget i klubben, gav jeg en omgang Elefantøl, som vi kunne købe hos Carlsberg importøren (ØK). Det var ikke til salg på markedet, eftersom den var for stærk i varmen. Som afsked gav jeg også en sådan runde. Havde en fantastisk indflydelse på englænderne. Jeg er i besiddelse af et dejligt sølvkrus, som jeg fik som afskedsgave.

Takket være mit medlemskab i Hong Kong, blev jeg senere medlem af Round Table Køge 45, som lettede tilknytningen til en ukendt egn, da vi flyttede til Strøby Egede. Denne tilknytning fortsatte i vores lukkede mumieklub (ExTable 11), som i skrivende stund har eksisteret i 32 år.

Kinesiske middage

I det private var det begrænset, hvor meget man kom sammen med Hong Kongs kinesiske indbyggere. Vi andre var jo udlændinge.

Kort tid efter jeg var ankommet til Hong Kong, blev jeg inviteret til alle tiders middag sammen med Mr. Ip hos en af vore kinesiske forbindelser (mælkepulver-Vietnam). Det var til vedkommendes barnebarns 1 måneds fødselsdag. (så har det overstået den farligste periode). Det foregik på en fornem kinesisk spiserestaurant. Vi var ca. 240 mennesker, og jeg var den eneste ikke kineser. Spisningen startede kl. 8 aften, og varede i ca. tre timer. Man sidder rundt om runde borde, ca. 12 ved hvert. Man får en velkomstdrink efter at have skrevet sit navn på en dug. Jeg var den eneste, der skrev sit navn med latinske bogstaver. Derefter skal man igennem ca. 15 forskellige kinesiske middagsretter. Hvad fik man at drikke til? Jeg troede ikke mine egne øjne: ægte fransk cognac, og et af de bedste mærker. Man drak det, som om det var øl. Hvis man ønskede det, kunne man dog få en øl i stedet for. Man bliver siddende ved bordene hele tiden, selv de små børn. Dog midt under det hele kommer det lykkelige forældrepar rundt til de forskellige borde med barnet, som alle skal beundre. Når man er færdig med at spise, går samtlige hjem efter at have sagt pænt farvel til hovedpersonerne. De, som har lyst til at spille det kinesiske spil majong, gør det inden festlighederne starter. Det var ved denne middag jeg fik foræret et sæt spisepinde af ægte elfenben, som jeg stadig har.



1 måneds fødselsdag. Uwe, Mr. Ip og de stolte forældre.

Den 1. januar 1970 var jeg sammen med Mr. Ip til et stort kinesisk bryllup, efter at være kommet hjem kl. 6 morgen fra vores nytårskomsammen hos ØK folkene. Der var 900 mennesker til selve middagen. Denne gang var vi dog 2 europæer med. Det bord, som jeg sad ved, var der flere kinesere i deres bedste alder med store maver – jo større, jo mere velhavende var man i henhold til Mr. Ip. Efterhånden som snakken gik, og cognacen gjorde sin indflydelse, begyndte man med at overgå hinanden med, hvor mange hustruer man havde. Den ene havde 2 koner samt 7 elskerinder, og ALLE boede i samme hus! Vores forbindelse fra Vietnam havde sin hustru med. Da jeg blev introduceret til hende, sagde jeg, at jeg stadig huskede den fødselsdag, som blev holdt for barnebarnet for ca. 3 år siden. Mr. Ip fortalte mig bagefter, at det ikke var samme kone som for tre år siden, men kone nr. 2. Jeg håber ikke hun forstod engelsk. Det var altid Mr. Ips store problem, når han skulle kontakte vores vietnamesiske forbindelse, når han var hjemme fra Vietnam. Skulle han ringe til hustru nr. 1 eller 2. De boede i hver sin del af Hong Kong.

Den 31. januar samme år blev jeg inviteret til førnævnte kinesers mors 88 års fødselsdag. Jeg var spændt på, hvem af nævnte 2 hustruer var inviteret med. Begge stod pænt ved siden af hinanden og bød velkommen. Der var inviteret ca. 500 mennesker med. De første ankom kl. 17, og festen var overstået kl. 24. Bedstemoren var frisk hele tiden. Man havde arrangeret optrædning af kunstnere bl.a. kinesiske operasangere o.l. Der blev læst mange kinesiske digte op. Et sådan gilde bliver holdt hvert eneste år, indtil hun dør.. Hver gæst fik desuden en stor pose karameller til at tage med hjem. Der var også flere præmier, som bestod af gavepakker bestående af chokolade, kiks, karameller mm. Jeg vandt dog ingen, men heldigvis huskede svigerdatteren mig (moderen til barnet som fyldte 1 måned for 3 år siden). Jeg fik en gavepakke, og blev fotograferet sammen med barnet, som jo nu var tre år gammel. Jo, det var skægt.



3 år senere.

Eftersom kontoret dækkede hele Fjernøsten, blev der en del rejser i området. Oplevelser i forbindelse med disse rejser henvises til slutningen af beretningen om opholdet i Fjernøsten.

Kulturrevolutionen

Et par måneder efter min ankomst til Hong Kong tog Knud på tjenesterejse/ferie. I løbet af de første måneder derude var Knud en hel del ude at rejse. Med andre ord, jeg blev smidt ind i arbejdet, men det lærer man jo også mest ved.

Det vi ikke drømte om, var Kulturrevolutionen i Kina med formand Mao i spidsen. Det skete da Knud var i Danmark.

Jeg var en tur i Malaysia og Singapore, og ved hjemkomsten til Hong Kong blev jeg traditionen tro afhentet af Mr. Ip. Stor var min overraskelse, da jeg så, at firmabilen var påført danske flag. Jo, Kulturrevolutionen var i fuld gang, og ved at vise det danske flag, viste man jo, at man ikke var englænder i henhold til Mr. Ip. Hvis vi blev besat, tror jeg ikke, at kineserne skelnede mellem, om vi var englændere eller danskere, eftersom vi jo begge var hvide. Men alle kneb gælder.

Vort kontor i Chartered Bank Building lå blot en bygning fra den kommunistiske Bank of China. Lige bagved var der regeringsbygninger.

På toppen af Bank of China satte kommunisterne pigtråd, så evt. angreb via helikopter ikke kunne finde sted den vej. Yderligere blev der sat store højtalere op, hvorfra man hørte det ene Mao slogan efter det anden.

I regeringsbygningen satte englænderne ligeledes højtalere op, som også kørte for fuldt tryk – en rigtig højtaleralduel.

Efter sigende blev der i flere kommunistiske bygninger indrettet lazaretter i tilfælde af kamp.

Når der var optræk til tumulter, havde vi bl.a. følgende grundregler: undgå at gå derhen. Kør hellere en omvej hjem, hvis nødvendigt. Lad være med at tage fotos.

Da revolutionen nærmede sig klimaksen, blev der indført "curfew". I første omgang i 24 timer. Jeg spurgte Mr. Ip, hvad dette betød, eftersom jeg aldrig havde hørt dette udtryk før. Mr. Ip blev vild i blikket, og jeg fandt så ud af, at det betød udgangsforbud.

Vort konsulat var i samme bygning som vores, så jeg kontaktede Kristian for at høre, hvad han ville gøre med sit personale. Udgangsforbuddet skulle starte samme aften. Vi blev enige om at lukke kontoret og sende personalet hjem.

Den skandinaviske koloni besluttede sig til, at der i vores pas blev stemplet på kinesisk, at vi var dansker/svensker henholdsvis nordmand. Vi fik udstukket flugtruter, hvor vi ville blive samlet op af et skandinavisk skib. Der var altid flere i området, og f.eks. lå der altid to Mærsk både i havnen. Heldigvis blev der ikke brug for dette.



Jeg er dansk statsborger på kinesisk. Visum til Okinawa skulle udstedes af det amerikanske Generalkonsulat.

En aften jeg skulle hjem i en taxa, blev vi standset af en ledning, som var spændt ud over vejen med en blikdåse i hver ende. Lignede en bombe. Taxachaufføren standsede heldigvis, og vi besluttede os til at køre via kirkegården, der lå lidt længere nede. Der var også spændt en ledning ud. Chaufføren kørte til----og heldigvis skete der ikke noget. Der gik nogle tanker igennem en.

Hong Kong har ingen grundvand, men har store vandbassiner, hvori man samler regnvand. Dette dækker dog kun en mindre del af Hong Kong s forbrug. Resten får man fra Kina i store rørledninger. Under optøjerne fik vi desværre tørke, og man var bange for, at Kina ville lukke for deres tilførsler. Kina have også tørke, så de reducerede tilførslen. Grunden til at man ikke lukkede helt skyldtes, at den eneste hårde valuta, Kina fik på daværende tidspunkt, var via Hong Kong. Så godt som al import/eksport gik denne vej, og vand var jo en nem måde at tjene valuta på.

Det endte med at vandforsyningen blev reduceret til 4 timer hver 4. dag, det vil sige, vi kunne lige nå at komme hjem fra arbejdet, og blive skyllet over, inden man lukkede for vandet.....og så vente 4 dage igen. Følgelig fyldte vi badekarret op med vand. Købte store plastiksække hvis muligt, som vi så fyldte op! Selv plastiksække med plaster på huller kostede en formue. Hygiejnen bestod i, at om morgenen stod vi i et vandfad og skyllede os over. Vandet i vandfadet blev så brugt til at skylde toilettet med.

Alt dette forgik midt om sommeren, hvor temperaturen var 32 grader og fugtigheden 100 %. Gad vide, hvordan vi lugtede, men det var jo ens for alle.

Hong Kong var inddelt i fire områder, som fik vandet på skift hver 4. dag. De familier, som havde små børn, kontaktede bekendte, som boede i en anden bydel, og klarede problemet delvis på denne måde. Det krævede jo, at man havde bil og tid.

Da vi endelig fik vand igen et par måneder senere, takket være tyfonerne i august/september, ja, så blev vi nødt til at stå 5 minutter før op, for at blive rigtig vasket inden afgang til arbejde.

Under Kulturrevolutionen blev der dræbt ca. 100 mennesker i Hong Kong. Sporvogne blev væltet, men ellers slap vi rimeligt over det. Hvis ungtkommunisterne ville, kunne de nemt have taget Hong Kong, selvom der befandt sig engelske styrker i kolonien.

På en eller anden måde indrettede man sig efter situationen. Det var først, da vi fik aviser fra Danmark, vi blev bange. Bange for at vore familier skulle få for store bekymringer. Aviserne viste, hvad der skete på stedet, men ikke, at der var roligt ”100 meter længere fremme”. Det var meget begrænset, hvad jeg skrev hjem desangående, og min familie spurgte aldrig desangående i deres breve.

Det var først, da jeg læste bogen ”De vilde Svaner” for et par år siden, det vil sige ca. 40 år senere, at jeg rigtig fik indtrykket af, de frygtlige ting der skete i Kina. Vi vidste i Hong Kong, at der skete noget, men ikke, at det var så slemt. Det var nok kun de indviede, der hørte om det.

I forbindelse med Kulturrevolutionen var der mange, som flyttede fra Hong Kong, og mange lejligheder stod tomme. Lejligheder man kunne få for en slik. Mange flyttede også fra lejlighed til lejlighed, for at få en der var bedre, men billigere. Dette var dyrt for ejerne, som næsten udelukkende var kinesere. Vi flyttede ikke fra vores, hvilket jeg fik glæde af, hver gang jeg skulle forny kontrakten. Som Mr. Choy sagde: i hjælp mig, da jeg var i nød, følgelig skal i beholde lejligheden til en rimelig leje. Han holdt ord. Da revolutionen var overstået, flyttede folk tilbage til Hong Kong, men da der ikke var bygget noget i et par år, blev der husmangel, og mange ejere mangedoblede huslejen, selvom samme firma havde boet samme sted i mange år. Det skete bl.a. for ØK.

Lin Fa

En dag spurgte min nabo Wolfgang, om jeg ville være interesseret i at være med i en junker (kinesisk fiskerbåd). Han havde fundet en på 30 fod, og fået tilbud på ombygning til en "pleasure boat". Jeg blev skibsreder, og båden blev døbt LIN FA.



Lin Fa.

For at måtte sejle båden, krævede myndighederne, at man bestod en skibsfører eksamen, en prøve som også kunne bruges til at sejle Star Ferry med (det vil sige båd til ca. 500 passagerer). Wolfgang bestod eksamen. Jeg nåede det ikke på grund af alle mine rejser.



Skibsrederne Wolfgang og Uwe.

Vi havde mange dejlige ture med båden. En tur glemmer jeg aldrig.

Vi skulle på en søndagstur og havde inviteret flere gæster (Uwe og Tea Schmidt fra Flensborg/Jebsen samt Robin). For første gang kom Wolfgang og Elsie for sent. Så havde de glemt rejerne, som så først skulle hentes. Endelig kom vi afsted, men så sprang remmen til maskinen. Det lykkedes at komme til skibsværftet takket være en livrem, og fik det ordnet. Da vi så skulle sejle derfra, glemte Wolfgang at se op. De store junkers havde et stort udhæng bagud, og normalt kan man godt sejle under. Det kunne vores mast ikke, så den knækkede. Vi fik mast og sejl på land, og endelig lykkedes det at komme ud af havnen i Aberdeen. Der fulgte desværre flere uheld. Robin og jeg svømmede rundt om båden og sloges for skæg. Pludselig opdagede Robin, at han havde mistet sin familiering, en ring som hans bedstefar har haft med i borgerkrigen i Sydafrika. Nu ved i, hvor den kan findes! Så skete der heldigvis ikke flere uheld den dag.

En af vore sidste ture med båden gik til Cheung Chau. Vi var flere både afsted. Vi gik i land, og nød atmosfæren på den lille fiskerø – tidligere piratø. Jeg købte flere gamle træ tempelfigurer, som var blevet skiftet ud med nyt. Det er dem, som står i vores opholdsstue. På tilbagevejen til vore både, fik vi en sampan (lokal robåd) til at sejle dem ud, som ikke ville svømme. Uheldigvis kippede båden rundt, da en af de ombordværende sprang i vandet. Elsie var ombord, og forsvandt for os. Hun kunne ikke svømme. Wolfgang fangede hende under vandet, og fik hende bjerget op i vores båd. Ovennævnte figurer var med i båden, så de fik en svømmetur i havet, men blev også indfanget.

Denne oplevelse forårsagede, at Wolfgang ville sælge sin part i båden, eftersom Elsie ikke turde sejle med mere. Han havde en køber på hånden, som ville købe hele båden. Samtidig havde Wolfgang et forslag. På Cheung Chau havde han, via en lokal forbindelse, fundet et hus med en lille have, som ejeren ville gøre i stand mod, at vi tegnede en 2 års kontrakt. Vi skulle selv møblere huset. Huset så temmelig forsømt ud. Jeg slog til.

Vores båd blev købt af direktøren fra Mandarin Hotel med en fortjeneste på 50 %. Kort tid efter kom man til at trække bundproppen ud af båden, så den sank. Hvad der er sket med båden sidenhen, ved jeg ikke.



Solnedgang

Cheung Chau

Cheung Chau er den lille ø lige over bogstavet C

Cheung Chau, en tidligere piratø, ligger ca. 1 times sejlads fra Central (Hong Kong øen). Beboerne på øen lever hovedsageligt af fiskeri. Der findes ingen biler på øen. Fra luften ligner øen et kødben, hvor byen, havnen og stranden er i midten. Vort hus lå på den ene top med en pragtfuld udsigt ud over det kinesiske hav fra tagterrassen.



Udsigten fra tagterrassen.

I huset var der tre soveværelser, opholdsstue, køkken og koldt bad. Yderligere var der en lille have, hvor vi prøvede at få en græsplæne. Bortset fra vinterperioden, var vi næsten hver weekend derovre, hvilket havde den fordel, at søndag morgen kunne vi nå at komme ned på stranden, før alle andre kom ovre fra Hong Kong øen, og så nyde solen på tagterrassen resten af dagen.



Elsie og Wolfgang i gang med grillen.

Huset blev passet af en lokal dame, som heldigvis kunne tale med Elsie, som jo kunne kinesisk. Havde indtrykket af, at hun sov i huset, når vi ikke var der. Boede ellers i en lille træhytte med familie.



Udsigt over havnen.

På øen var der en hel del både trukket op på land og bygget en etage ovenpå. Det var flygtninge fra Mainland China. Round Table Hong Kong havde f.eks. bygget flere rækkehuse på øen, hvor flygtninge boede. Kolonien stillede et stykke jord til rådighed. Arbejdskraften var fanger. Materialerne blev skænket af Round Table. Se forneden.



Bådflygtninge

Min 30 års fødselsdag blev fejret på øen.

En lille uges tid før, kom jeg tilbage fra Danmark efter min ferie/tjenesterejse. Blev i lufthavnen afhentet af Knud, og det første spørgsmål, han stillede, var: ” hvad skal vi lave på søndag, når du fylder 30 ”

Traditionen tro, ville jeg jo helst fejre den i al stilhed, men jeg kunne jo så godt regne ud, at den ikke gik.

Følgelig blev hele omgangskredsen inviteret til Cheung Chau inkl. børnene. Der var kun et par, som ikke kunne komme, så alt tydede på, at man havde snakket sammen inden min tilbagekomst.

Dagen før tog Wolfgang, Elsie, Jytte, Knud og jeg derover for at forberede ankomsten søndag morgen. Om aftenen gik Jytte, Knud og jeg en tur. Pludselig kom der i mørket en gøende lyd (lavet af Knud og mig). Andre hunde i omegnen begyndte også at gø. I skulle opleve Jytte. Låste sig inde på værelset. Ville ikke se os. Kom kun ud igen, fordi det trods alt var min fødselsdag, der skulle fejres. Hun har stadig ikke tilgivet os, selv efter 42 år.

Næste morgen hentede vi ved færgen gæsterne inkl. min boy, Amak, fra lejligheden. Der kom 18 voksne, 9 større børn og 2 nyfødte. Amak skulle selvfølgelig give en hånd med til hans store fornøjelse. Ellen havde taget sin amah med. Hun skulle tage sig af børnene, som blev anbragt i et andet weekend hus ejet af sømandskirken. Var ligeledes kommet over dagen før.



Gæsterne ankommer. Amak i baggrunden.

Vi voksne samlede os oppe på tagterrassen til fælles morgenbrød under lyden af flere sange, der var blevet lavet i dagens anledning. Vores nabo var en præsteskole, hvor man havde morgen gudtjeneste med åbne døre på grund af varmen. Temperaturen den 12.10 var 28 grader og skyfri himmel. Vi sang om kap – blev stiltiende enige om at synge på skift.

Derefter tog hele flokken ned på stranden, hvorefter vi mødtes på en af de lokale restaurationer til en god kinesisk middag. Derefter var der tid til en på øjet, og andre spillede kort.



Maralyn, Hazel, Robin, Bob, Fred, Knud, Niels og Peter

Aftenen nærmede sig med hastige skridt, og man begyndte at tage tilbage til Hong Kong øen. Af naturlige årsager tog jeg hjem med det sidste hold. Til min rædsel kunne jeg ikke finde mine nøgler til bil og lejlighed. Det var ikke andet for end at tage hjem uden. Da vi landede i Hong Kong, stod en af gæsterne på kajen. Han var kommet til at tage mine nøgler med! Mobiltelefonen fandtes ikke dengang.

Fik 9 peberbøsser, hvoraf den største i træ var 60 cm (Bob). Den mindste var i sølv fra Cambodia (Knud og Jytte). Den flotteste fra Grethe, som måtte "nyde" fødselsdagen i Danmark. Grethe traf jeg, da jeg var hjemme på ferie. Herom senere.



Grisetransport

En dag, da vi var på øen, oplevede vi en begravelseshøjtidelighed nede på havnen. Der var opstillet helstegte grise, grøntsager, frugter mm, som skulle ofres. Et blæseorkester spillede for fuldt drøn, og midt i det hele stod kisten og de sørgende mennesker. På mit spørgsmål om, hvad man gjorde med fødevarerne, man ofrede – jo dem spiste man da bagefter.



Afventer begravelsoptoget

På øen findes der også en tidligere pirathule med flere udgange.



Hovedgaden.



Vandafhentning



Kinesiske pølser

Min sidste dag på øen inden hjemrejsen blev nydt over en god middag sammen med Wolfgang, Elsie, Kaj, Else (Kajs veninde senere hustru), Jørgen og Vagn. Knud og Jens kunne ikke.



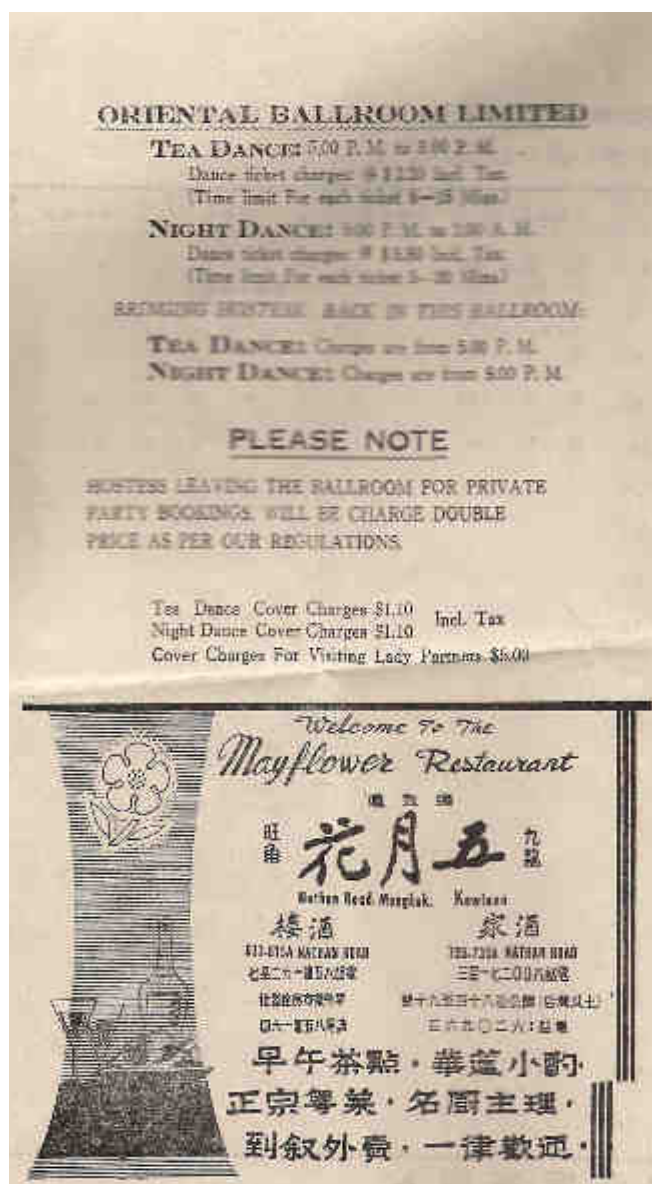
Afskedsmiddagen. Elsie med sønnen Edmund.

10 år efter min hjemrejse, besøgte jeg øen igen, og skulle selvfølgelig se huset. Der var en lille købmandsforretning på stien op til huset, hvor jeg plejede at købe mine Carlsberg. Butikken eksisterede stadigvæk. Jeg stak hovedet ind. Det stod et yngre par, som passede butikken. Kunne ikke engelsk. Et foto af manden i sin tid på væggen sagde mig, at den gamle indehaver var død. Pludselig gik forhænget til side, og frem kom hustruen, tog mig i armen og pegede op mod Peaken, hvor vort tidligere hus lå. Hun kunne ikke engelsk, jeg ikke kinesisk. Hvor det varmede, at blive genkendt. Den gamle atmosfære i byen med duften af reb, gamle junkers mm var der ikke mere. Der var kommet moderne restaurationer, butikker fiskerfartøjer mm. Tiden var ikke gået i stå på øen.

Oplevelser

Når man bor i Fjernøsten skal man selvfølgelig lære at spise med pinde (chopstiks)-----ellers får man ikke noget at spise, når man kommer på en kinesisk restaurant. Blev efterhånden ekspert i det.

Lige da jeg kom derud, tog Knud mig med til en lokal danserestaurant. Her fik man udleveret et menukort, som indeholdt pigenavne (på kinesisk). Man cirkler et navn ind, hvorefter vedkommende pige kommer og sludrer eller danser med en. Man betaler pr. time. Man serverede kun the. Det var spændende, men desværre talte pigerne kun kinesisk. Har ikke besøgt den siden, og mener den blev nedlagt kort tid efter. Fik indtrykket af, at det var den eneste i byen og fra svunden tid.



Forsiden af menukortet

NOTICE

PLEASE INDICATE IN FRONT OF THE LADY'S NAME WHOM YOU WOULD LIKE TO DANCE WITH

Table No. (通將選定小姐在單內)

| 小姐姓名 | 年齡 | 小姐姓名 | 年齡 | 小姐姓名 | 年齡 | 小姐姓名 | 年齡 | 小姐姓名 | 年齡 |
|------|-----|------|-----|------|-----|------|-----|------|-----|
| 丁小杜 | 4.2 | 李 玉 | 4.2 | 林小燕 | 2 | 陳 玲 | 4.2 | 高 氏 | 2 |
| 丁 麗 | 2 | 伍 美 | 4.2 | 林 萍 | 4.2 | 苗 麗 | 4.2 | 李 嬌 | 2 |
| 丁 莉 | 4 | 伍 玲 | 4 | 林小杜 | 2.2 | 金小玉 | 4 | 林 麗 | 4 |
| 丁 玲 | 2 | 伍 芳 | 4 | 林 珠 | 2.2 | 高玉潔 | 2.2 | 梁麗英 | 2.2 |
| 小 玲 | 4.2 | 江麗芳 | 4.2 | 林安敏 | 4.2 | 周 玲 | 4 | 梁麗英 | 2.2 |
| 王 鳳 | 2 | 江 敏 | 4.2 | 林 萍 | 2 | 歐 子 | 2 | 梁 珍 | 4.2 |
| 王 芳 | 4.2 | 江月琴 | 4 | 林 碧 | 2 | 梁 麗 | 4 | 梁 麗 | 2.2 |
| 王 倩 | 2.2 | 江小玲 | 4 | 梁 麗 | 2.2 | 梁 麗 | 2.2 | 梁 麗 | 2.2 |
| 王美莉 | 2 | 江麗梅 | 2 | 梁 子 | 4.2 | 梁 麗 | 2.2 | 梁 麗 | 2.2 |
| 王玉玲 | 4.2 | 江 燕 | 2 | 洪 紅 | 4.2 | 梁 麗 | 4.2 | 梁 麗 | 2.2 |
| 王麗蘭 | 2 | 李麗英 | 2 | 梁 心 | 4.2 | 梁 麗 | 4.2 | 梁 麗 | 2.2 |
| 王麗芳 | 4 | 李麗芳 | 4 | 梁 坤 | 4.2 | 梁 麗 | 4.2 | 梁 麗 | 2.2 |
| 文 琳 | 2 | 李 香 | 2.2 | 沈一玲 | 2 | 梁 麗 | 2.2 | 梁 麗 | 2.2 |
| 文 芳 | 2 | 李芳芳 | 2.2 | 沈 香 | 2 | 梁 麗 | 2.2 | 梁 麗 | 2.2 |
| 白 玲 | 4 | 李小明 | 4.2 | 沈 芳 | 2 | 梁 麗 | 4.2 | 梁 麗 | 2.2 |
| 白玲兒 | 2.2 | 李曼玲 | 2.2 | 沈 芳 | 2.2 | 梁 麗 | 2.2 | 梁 麗 | 2.2 |
| 白 玉 | 2 | 李麗英 | 2 | 沈 芳 | 2 | 梁 麗 | 2 | 梁 麗 | 2.2 |
| 方 麗 | 2.2 | 李 芳 | 4 | 梁 芳 | 4 | 梁 麗 | 4.2 | 梁 麗 | 2.2 |
| 方 芳 | 2.2 | 李一心 | 2.2 | 梁 芳 | 4.2 | 梁 麗 | 4.2 | 梁 麗 | 2.2 |
| 方 芳 | 2.2 | 李 芳 | 4 | 梁 芳 | 4.2 | 梁 麗 | 4.2 | 梁 麗 | 2.2 |
| 方 芳 | 2.2 | 李 芳 | 4 | 梁 芳 | 4.2 | 梁 麗 | 4.2 | 梁 麗 | 2.2 |

◀ 應邀小姐坐檯 ● 懇請

Cirklen angiver navnet på pigen du vil danse med.

I Wanchai fandtes der et hav af lokale barer, hvor pigerne altid bad om en girly drink, som i det skjulte bestod af en Seven Up. De fik en del af omsætningen. Da mange udsendte var ungarke, mødtes vi ofte disse steder for at få en snak over en Carlsberg. Vi fik den til en speciel pris i forhold til de mange amerikanske orlovssoldater fra Vietnam. I en af barerne var der en "mammisan", som talte sønderjyskhavde været gift med en dansk sømand fra Aabenraa. Mammisan havde ansvaret for barpigerne.

I Hong Kong havde vi ofte et bestemt sted "hos Alfred". Alfred, kineser, havde en lejlighed et sted i den absolut tætte bebyggelse af højhuse, som man skulle være lokal kendt for at finde. Lejligheden var indrettet som bar. Der havde vi mange gode timer med drikkesange mm. Her kom næsten kun lokale udlændinge. Når jeg tog gæster fra Danmark med til stedet, kunne jeg godt mærke, at de var "bange", indtil vi kom op i lejligheden. Efter at jeg var rejst fra Hong Kong, blev Alfred desværre myrdet.

Carlsbergs største konkurrent var San Miquel. Den blev produceret lokalt, men en skønne dag rygtedes det, at en ansat var druknet i en af beholderne. Deres amerikanske marketing mand kørte på daværende et fremstød for øllet med "the body in". Da rygten så kom frem med den druknede mand, og man ikke standsede kampagnen omgående, ja, så var der ingen der turde drikke det mærke, til stor glæde for Carlsberg, men ikke for omtalte marketing mand, som blev fyret. Vi bad gerne om en øl "without the body", nemlig Carlsberg. Rygten skulle efter sigende stamme fra Sing Tao bryggeriet i Kina, som ville ind på Hong Kong markedet.

Der hvor jeg boede, var der en caretaker (altnuligmand), som havde to schæfer lignende hunde. En dag da jeg kom hjem, spurgte Amak mig med et stort grin: ”Master, do you know what happened to one of the two dogs downstairs.....at least 25 HK dollar”. Så vidste jeg, at den var blevet solgt. I Kina spiser man hunde!

Robin kom en dag og spurgte, om jeg ville med til en kinesisk opera. En af hans kinesiske kollegaer deltog. Det blev en oplevelse med høje musiklyde, skrål mm, så det var lige før, man burde have haft ørepropper i. Dekorationerne var flotte. På siden af scenen blev teksten vist på kinesisk. I Hong Kong taler man kantonesisk. I Peking mandarin. Man kan ikke forstå hinanden, men skriftsproget er det samme.

I lejligheden havde vi også en mørklægningstid. Det skete gerne op til jul. Efterhånden som vi modtog julekort fra vore kære, så havde Robin og Lindsay den skik, at de skulle sættes fast i fortræksgardinerne i vores stue. Jo flere vi fik, jo mere blev der trukket for, for at få plads, og jo mørkere blev det. Jeg foretrak selvfølgelig, at have mine i en bunke, så jeg kunne se dem igennem, hver gang jeg havde lyst. På mine stod der gerne noget mere, end blot en hilsen. Andre lande andre skikke.



Julekortene.

Englænder fejrer jo ikke jul den 24. december. Tværtimod, de går ud for at muntre sig. Når man bor sammen med to, så påvirker det jo en. Når Knud og jeg sagde pænt farvel hos Esther og Fred efter at have nydt julehyggen, ja, så tog vi gerne i byen for at mødes med de andre. De to år Jytte fejrede jul i Hong Kong, hvilket også var hos Esther og Fred, lærte vi at holde mund med, at vi skulle i byen bagefter.

Når man er ”ude”, kan man støde på kendte personligheder. Jeg var engang inviteret til en privat fest og faldt i snak med en amerikaner, som bl.a. havde fisket efter laks hos ”klintekongen” Scavenius på Møn. Først senere fandt jeg ud af, at det var McClaud, jeg havde fået en god snak med. Han var hovedpersonen i mange film, som den ridende betjent i New York. På daværende tidspunkt havde jeg ikke fjernsyn.

Ledelsen fra Det Danske Filminstitut fik vi også besøg af. Knud kendte en af dem, som han havde læst sammen med, Uffe Stormgaard. Man skulle vise danske film i Japan, og det lykkedes at få dem til Hong Kong. Her blev der vist flere danske film bl.a. Naboerne. Danmark var jo kendt for pornofilm, og i Naboerne ser man en enkelt scene, hvor en dame tager solbad nøgen. Man ser kun ryggen. Dette blev vist i aviserne, hvor mange blev forarget, bl.a. en ældre engelsk dame, som var medlem af Hong Kong Council. Man ville forbyde forevisningen i City Hall. Resultatet blev totalt udsolgt ved samtlige forestillinger. Vi havde en dejlig middag sammen med

holdet ude på en af de flydende restaurationer i Aberdeen. Jeg fik ”æren” af, at vise Gitte Henning rundt i det lokale marked. Hun var med i en af de viste film. Meget skægt at tænke på bagefter.

Tyfon sæsonen var gerne i august/september, og man fulgte dens rute især, når den nærmede sig Hong Kong. Når signal nr. 3 kom op (antal kugler der blev hejst op i en mast) skulle man tage hjem. Alle mindre skibe/både skulle søge sikker havn. Fra min lejlighed kunne man f.eks. se, når alle junkers fra Aberdeen sejlede forbi, for at komme i sikker havn mellem Hong Kong øen og Kowloon. Ved kugle nr. 4 standsede Star Ferry med at sejle (den gang var der ingen tunnel mellem Hong Kong øen og Kowloon). Man skulle holde sig inden dørs og følge med i radioen. Oplevede at Hong Kong blev ramt 100 %. Vinden bliver som orkan. Regnen kommer i spandevs. Store skibe kan i værste tilfælde blive skyllet op på land (skete året efter jeg rejste fra kolonien). Huset, jeg boede i, stod på piller op ad en skrænt. Det hele rystede, indtil man bliver ramt af øjet (tyfonens centrum). Så bliver det totalt stille, og fuglene begynder at synge, men det lyder helt forkert. Man ved, at når øjet har passeret, så skal man igennem det hele igen, blot med vinden i modsat retning. Midt under det hele sprang døren op til vores tagterrasse. Vi var 4 mand stærk for at holde døren, inden vi fik den bundet fast. I den vindstille pause stak naboerne i opgangen hovederne sammen. Et ægtepar stod med den største cognac i glas, jeg har set, for at styrke sig, hunderædde. Året efter min afrejse styrtede et af højhusene sammen under en tyfon med flere dræbte. Har været i samme bygning engang, hvor nogle af Wolfgang og Elsie's kinesiske venner boede (havde en Jensen bil-berømt bilmærke). De overlevede.

Da jeg privat kom meget sammen med Wolfgang og Elsie, lærte jeg selvfølgelig en del af deres tyske venner at kende. Her stødte man på den stive tyske tiltaleform Sie plus efternavn mod vores du og fornavn. F.eks. Uwe og Thea fra Flensborg var Wolfgang i begyndelsen på Sie og efternavn med, hvor imod jeg omgående var dus og på fornavn med dem. Det samme med Wolfgang's chef og dennes hustru. Det lød helt forkert. Her skal lige tilføjes, at i begyndelsen af mit ophold i Hong Kong, holdt Knud også på De og efternavn. Han skulle lige se folk an, som han sagde. Selvom vi begge var sønderjyder og næsten lige gamle. De formen var ikke helt unormal på daværende tidspunkt. Kan huske, at under velkomstfrokosten på Hilton Hotel sammen med vores konsulpar, sagde Elisabeth, at det lød helt vanvittig, så med dem blev jeg dus omgående (Elisabeth var datter af grev Schimmelman, men meget ligetil).



Den gamle lufthavn i Hong Kong, hvorfra mine rejser startede.
Der var kun én start/landingsbane.

Rejser

Vort Hong Kong kontor dækkede hele Fjernøsten, og for mit vedkommende besøgte jeg Thailand, Singapore, Malaysia inkl. Sabah og Sarawak på Borneo, Brunei, Philippines, Taiwan, Okinawa, Japan og Korea og Macao.



Fra Hong Kong med fly til hhv. Tokyo og Singapore 4 timer



Min våbensamling fra Fjernøsten

Thailand

På daværende tidspunkt meget begrænsede muligheder for vore produkter. Besøgte Bangkok en enkelt gang, hvor jeg boede på det gamle legendariske Oriental Hotel, som lå lige ved siden af ØK's hovedkontor i den gamle maleriske kolonistil.

Handelsattachéen var færingen Hans Jakub Kaas. En festlig ungarl, som blev gift på kontrakt med lokal pige, for på denne måde at få et større udetillæg. Hans konklusion var, at udgifterne i Bangkok var større for en ungarl end for et gift par.

Selve Bangkok var meget spændende, men trafikken håbløs fra lufthavnen til hotel. Engang da jeg skulle retur til Hong Kong fra Singapore fik jeg tilbudt en gratis overnatning i Bangkok, hvis jeg fløj med THAI, hvilket jeg sagde pænt nej tak til.

Da jeg rejste hjem for good, tog jeg en overnatning i Bangkok, og var hjemme til middag hos Hans Jakub. Han havde inviteret to ØK folk med. Under middagen spurgte den ene, om jeg kom fra Højer kanten. Han var faldet over mit "specielle" danske sprog. Det viste sig, at han var forlovet med Ellen Rasmussen fra min gamle klasse dels på kommuneskolen dels statsskolen. Jeg fik penge med til en buket blomster, når jeg nu alligevel kom ud til Højer. Desværre var Ellen ikke hjemme den dag, men vi har truffet hinanden sidenhen inkl. gemalen Klaus Thomsen

Singapore

Der kom jeg et par gange om året, og boede på Goodwood Hotel, et tophotel, hvor man ikke kunne lukke for aircondition, så det var det hundekoldt midt i tropebyen. Hotellet lå lige i nærheden af det danske generalkonsulat med Leif Donde som chef.

Jo, jeg nåede også at bo på det kendte Raffles Hotel. Jeg var i Kuala Lumpur og en dansk eksportør på gennemrejse ville meget gerne have et møde, så det praktiske var, at jeg kom til Singapore lidt før end beregnet. Der var blot et problem. Alle hoteller var udsolgt. Vedkommende, boede på Raffles Hotel, så vi klarede situationen ved, at vi delte værelse. Følgende nat fik jeg mit eget værelse, som jeg ikke fik lov til at beholde natten efter. Følgelig blev jeg derefter opgraderet til en suite med terrasse, gammeldags fan i loftet. Rigtig colonial style. Alle tre værelser var på samme etage, hvilket vil sige samme rengøringsdame holdt værelserne i orden. Det siger sig selv, hun blev meget forvirret ved, at jeg var på et nyt værelse hver morgen. Det var sjovt at beskue ansigtet.

På en af mine ture til Singapore havnede jeg i en kyllingekrig. For at beskytte stedets egen produktion forbød myndighederne al import fra den ene dag til den anden. Importørerne kom i panik på grund af de ordrer, som var undervejs. Eftersom jeg var en "halvofficiel" person, kunne jeg kontakte myndighederne med flere, uden at situationen kom op på politisk plan. Leif Donde var i Danmark. Hollænderne var ligeledes kommet i knibe, og følgelig aflagde jeg også et besøg på den hollandske ambassade. Deres handelsattache måtte på daværende tidspunkt ej heller kontakte myndighederne af politiske årsager. Efterhånden fik jeg et helhedsbillede af situationen, og kunne sende en beretning pr. telex hjem til Danmark. Herefter blev det besluttet, at Leif Donde omgående returnerede til Singapore, og kunne derefter hurtigt afslutte sagen til alles tilfredshed baseret på mit forarbejde.

Under mine besøg i Singapore, lykkedes det et par gange at støde på Robin fra vores lejlighed, så vi kunne nyde et godt måltid sammen efter dagens arbejde. Begge foretrak vi Hong Kong.

Malaysia

Kuala Lumpur blev også besøgt jævnligt, hvor jeg gerne boede på Merlin Hotel. Et hyggeligt sted, hvor jeg nød ikke at skulle have jakke på, når kunderne skulle besøges. Det skulle man i Hong Kong trods varme og 100 % fugtighed om sommeren.

I de år jeg besøgte Malaysia, var man i gang med at udskifte de engelske gadenavne med malaysiske, hvilket taxachaufførerne ikke brød sig om. De var vant til de engelske navne.

I KL nød jeg de pragtfulde bygninger, bl.a. jernbanestationen. De kris, jeg har hængende, er købt dels i KL dels i Singapore hos firmaer, jeg besøgte i forbindelse med fødevarer.

Under Malaysia hører også staterne Sabah og Sarawak. Sabah besøgte jeg flere gange, og stod bl.a. for et fremstød i Kota Kinabalu (tidligere Jesselton). Den "blowpipe" jeg har, stammer herfra. Ude i lufthavnen var der en turistbutik, som solgte sådanne. De var alle desværre krumme og skæve. Pigen, som passede butikken, tilbød at skaffe en perfekt "blowpipe" mod, at jeg tog nogle nylonstrømper med fra Hong Kong. Hun kendte en englænder, som fløj ind i junglen, og som selv samlede på disse våben. Da jeg modtog udstyret i Hong Kong, var der også pile med, som var giftige. De havnede i toilettet, da de var for farlige. Våbnet bliver brugt af hovedjægerne og er meget træfsikre. Tager ca. en måned at lave. Blev brugt under 2. Verdenskrig, hvor japanerne og englænderne overbød hinanden, for hvert hoved man fik tilhørende modstanderen. Våbnet er jo fuldstændig lydløst, så det var vanskeligt at se, hvorfra man skød, når man færdes i junglen/på floden. Næde desværre ikke at komme op på bjerget Kota Kinabalu, eftersom op/ ned turen ville tage 2 dage.



Havnen i Kota Kinabalu



Bjerget Kota Kinabalu i baggrunden



Hovedjæger med blowpipe



?, Uwe, Irene, Mr. Ho og Gerda

I Kuching i Sarawak var vi så heldige på en helligdag, at komme ud at besøge nogle "longhouses" inde i junglen. Der var lige åbnet en vej derind. Japanerne opkøbte en del tømmer fra området og byggede transportveje. Det var en oplevelse at se, hvordan de tidligere hovedjægere levede. Hele landsbyen var hævet et par meter over jorden for at undgå de vilde dyr. Husene var forbundet med fortove bygget af bambus. I forsamlingshuset sås en række hoveder fra "de gode gamle dage". Efter sigende, var det kun 10 år siden (ca. 1960) man holdt op med at tage hovedet fra dræbte. Når man før i tiden besøgte disse "longhouses", og blev natten over, fik man gerne udleveret en af landsbyens unge piger. Hvis man ikke modtog vedk., var det mest sandsynligt, at man aldrig ville opleve dagen derpå. Fra fortrolige sider fik jeg dette bekræftet,

dog med den tilføjelse, at hvis man blev der om natten, ville man, inden man gik i seng, være så fuld af bambusvin, at man hverken kunne gøre det ene eller andet. Det våben, jeg har med tænder og hår, stammer fra Kuching. Tidligere brugte man tænder og hår fra mennesker, men nu er det fra dyr. Kuching besøgte jeg kun en gang.



Longhouses

Brunai

Ligger ligeledes på Borneo og mellem Sabah og Sarawak. På grund af olien er man et af de rigeste lande. Moskeens kuppel i ægte guld. Det meste af byen er bygget på pæle ude i vandet. Sådan var det dengang.



Hovedstaden i Brunai

Philippines

Besøgte jeg kun en gang sammen med Knud.

Et spændende sted, hvor man skal aflevere sin revolver (hvis man da har en sådan), inden man går ind på et offentligt sted.

Husker en aften vi var ude at spise udendørs. Jeg kom til at kikke op på muren omkring haven. Der løb den ene rotte efter den anden – velbeholdt!

Philippinerne er gode til musik og lave gode malerier. Maleriet, som hænger i spisestuen, stammer derfra, og som jeg fik med under armen med ind i flyet (mod bestikkelse). Der hænger tre andre derfra i vores hjem. Landet er fattig og i forbindelse med mine rejser til Mellemøsten senere i mit liv, oplevede jeg, hvordan virkelig mange fik jobs i området, især som hjælp i husholdningen. Mænd var der også mange af som arbejder i fabrikker og lignende. Mange er væk fra familie og børn i flere år.

Taiwan

Tidligere også kaldet Formosa.

Første gang jeg besøgte landet, var i forbindelse med en flyulykke i Hong Kong lufthavn. Jeg skulle flyve hjem fra Malaysia, og vi var ved at lægge an til landing i Hong Kongs gamle lufthavn. Flyet foran os blev udsat for et kraftigt vindstød, og landede forkert på den smalle landingsbane. Vi blev omdirigeret til Taiwan, hvor vi skulle overnatte. På grund af forholdene til Kina, var myndighederne meget hysteriske, når man skulle ind i landet. Det lykkedes dog, men vi måtte ikke forlade hotellet. Midt om natten blev der pludselig banket på min dør. Mange tanker fløj igennem hovedet på en. Med tøvende skridt åbnede jeg døren. En af de ansatte på hotellet ville blot meddele mig, at mit telegram til kontoret var blevet sendt! Med i maskinen var der bl.a. en englænder, som skulle tiltræde et større job hos Dairy Farm i Hong Kong. John Owen blev jeg gode venner med, og fik megen glæde af dette i forbindelse med vore fødevarer, da firmaet bl.a. havde de førende supermarkeder i kolonien på daværende tidspunkt. John måtte desværre nogle år senere forlade firmaet. Havde ikke samme kemi som de New Zealandere der var i firmaet. Robin stødte senere på ham og hans tyske hustru i London. På turen tilbage til Hong Kong kom jeg til at sidde ved siden af en af Hong Kongs førende skuespillerinder Pearl. Desværre kunne hun ikke tale engelsk, og jeg ikke kinesisk. En dag ringede hun til kontoret. I skulle se Mrs. Hos ansigt, da hun tog telefonen. På grund af sprogproblemet blev der ikke aftalt noget møde. Sjovt at tænke på.

Besøgte Taiwan på et senere tidspunkt sammen med Knud, og fik tid til at aflægge det lokale museum et besøg. Fantastisk de ting man nåede at få med fra Mainland China, da man flygtede fra Maos styrker. Kunstarter som var 4000 år gamle, hvor vi i Danmark faktisk levede i stenalderen, da de blev fremstillet.



Da forstod jeg de kinesiske landskabs malerier.

Besøgte ligeledes en champignon fabrik, hvor arbejdskraften var piger på blot 10-14 år.

Taiwan var kendt for at kunne kopiere alt, som man så solgte til næsten ingen penge for at få hårdt tiltrængt valuta. Når man f.eks. købte 10 grammofonplader, så var måske kun 2 gode. Hullet var ikke altid midt i pladen. Har stadig nogle bøger, som jeg købte dengang.

Japan

Min far havde fra sin ungdomstid et the stel med japanske motiver på, som jeg altid har beundret. Dengang, som dreng, drømte jeg om at komme derud for at opleve landet – en drøm som dengang var lille for at gå i opfyldelse. Virkeligheden blev en anden

Ud af de fire år jeg var udstationeret i FØ, tilbragte jeg sammenlagt ½ år i Japan.

Japan importerede i 1967 især ost og kyllinger fra Danmark. Der var masser af restriktioner for at beskytte den lokale produktion, og man brugte alle kneb. Vi udlændinge var generelt for ”blåøjede”.

Det var især Mejerikontoret, som var interesseret i landet på daværende tidspunkt, og i 1967 var der udstationeret en Karolinepige, Bente Knudsen, som sammen med sin lokale assistent, Hashiwa, lavede butiksdemonstrationer i de forskellige varehuse. Dette arbejde havde Hong Kong kontoret ansvaret for. Følgelig var det logisk at få oprettet et kontor i Tokyo.



Nikkatsu Hotel. Her boede jeg i den tid jeg opholdt mig i Japan. Vi fik kontor på 9. sal. Ambassaden lå på 4. sal, lokaler vi overtog senere, da ambassaden flyttede.

1.ophold

Mit første besøg fandt sted i juni 1967, hvor jeg fik ansvaret for mejerikontorets stand på Tokyo International Home Show. Det hele var arrangeret, og skulle være klar til brug – med andre ord en overkommelig opgave for en nybegynder.

Jeg ankom til Tokyo og husker stadig solnedgangen undervejs fra lufthavnen til hotellet. Solen lignede solen i det japanske flag. Nåede lige at komme op på mit værelse, så ringede telefonen. Det var Yamazaki fra den danske ambassade, som lå i samme bygning (Nikkatsu). Han bød mig velkommen, og jeg følte, at det var da en dejlig velkomst at få fra ambassaden, da det jo var efter kontortid. Så kom bomben. Om jeg ville komme ned i lobbyen. Her sad han sammen med en fra reklamebureauet samt handelsattacheen Vagn Jakobsen. Udstillingen skulle starte 1½ dag senere, og bureauet, som skulle stå for opbygningen af standen, havde lige opdaget, at i stedet for en lang stand, havde man fået tildelt en firkant, og det kunne ikke laves om materialet til standen var allerede færdig klar til opsætning. Følgelig ville man gerne vide, hvad man skulle gøre. Det var blot at tage en hurtig beslutning, uden at afvente accept fra Mejerikontoret. Vi fik det hele op at stå inden åbningen. Standen skulle besættes af de daværende fire osteimportører med deres demonstricer styret af vores Karolinepige Bente og hendes assistent Hashiwa. De fire importører repræsenterede henholdsvis Boel, J. Hansen, Rasmus Hansen og Plumrose. 10 år senere blev jeg ansat som eksportchef i Rasmus Hansen. Det kommer vi tilbage til.



Den ene side af vores stand. Hashiwa i baggrunden.

Under udstillingen kom der pludselig en ældre herre, som meget gerne ville hilse på en dansker, som kom fra Søren Kirkegaards hjemland. Japaneren kunne intet engelsk, og jeg havde på daværende tidspunkt lært 2 japanske høflighedsord ”sodesne” og ”sodesgar”. Japaneren talte i 20 minutter, og gik derfra i den tro, at have haft en udmærket samtale med denne dansker, og som var så høflig (takket være nævnte to ord, som jeg brugte mange gange under samtalen). Under samtalen kunne jeg se, at vore japanske piger forsvandt ind i opholdsrummet. De var ved at dø af grin, for de vidste jo, hvor lidt japansk jeg kunne, og der skal meget til, at få en japaner til at grine.

Søren Kirkegaard og H.C. Andersen er meget populær i Japan. På nogle universiteter kunne man studere Søren Kirkegaard på dansk. Det krævede at man lærte dansk. Følgelig blev jeg under mit ophold i Japan flere gange kontaktet af unge japanere, som gerne ville praktisere deres danske. Det danske, jeg hørte, var det danske, man brugte på Søren Kirkegaards tid. Det var blot om at holde masken.

På daværende tidspunkt, var der ikke mange som talte engelsk, og mit japanske som sagt, var ikke bedre. Når jeg skulle ud til udstillingen, bad jeg taxaen om at blive kørt til Tokyo International Home Show, men det viste sig, at Home Show på japansk betyder noget i retning af dommerkontor, så de første gange blev jeg altid kørt dertil, indtil jeg kendte vejen og kunne vise, hvorhen vi skulle køre.

Under opholdet oplevede jeg selvfølgelig at smage på forskellige japanske retter som rå fisk/sushi, som jeg virkelig kom til at holde af. Når jeg var ude at spise japansk med danske gæster, anbefalede jeg altid denne ret, som på daværende tidspunkt var temmelig ukendt for danskere. Gæsterne turde knap nok røre varen med det resultat, at jeg også fik lov til at spise størstedelen af deres. Et godt tips: når man har været rigtig i byen, så er sushi godt dagen derpå. Til mine forældre skrev jeg bl.a.: ”En dag var jeg ude at besøge et firma og fik til frokost en delikatesse, som man elsker: fiskehovedsuppe – navnet siger, hvad suppen er lavet af, dog beholder man hovedet i suppen med øjne og det hele på. Det slap jeg heldigvis for at spise”.

Den japanske vase, som står i skabet i spisestuen, blev købt under dette ophold, og sendt hjem til min mors fødselsdag. Er lavet af en kendt japansk fabrik – navnet er

desværre glemt, og papiret med diverse oplysninger er forsvundet. Navnet på bunden kan jeg ikke tyde.

Der var i mellemtiden blevet besluttet, at starte et kontor i Japan, og det blev så min opgave at starte det op og køre det, indtil der kom en fra Danmark, som kunne blive fast i Japan. Selv foretrak jeg at blive i Hong Kong, med de rejser det medførte. Det førte til flere ophold i Japan.

2. ophold

Medio august var jeg atter i Japan i 2 måneder. Blev i lufthavnen afhentet af vores nye sekretær Peko Nishi og hendes mand. Nishi havde været sekretær for eksportstependiaten Jan Bredholdt i Kobe, men da hendes mand blev forflyttet til Tokyo, kom hun til os. Til gengæld fik eksportstependiaten Bente Knudsens assistent Hashiwa som sekretær.



Vores sekretær Peko Nishi i kimono, som dog kun brugtes ved særlige lejligheder

Kontoret kom til at ligge på 9.sal i Nikkatsu Building, hvor også den danske ambassade havde kontor. Bygningen havde stadig 3 etager med hotel, som så blev mit ”andet hjem” i lang tid.

Udstyret på kontoret var i begyndelsen to stole og et bord udlånt af ambassaden. Møblerne fra Danmark var endnu ikke ankommet, så det var primitivt – dog kunne man også sidde på vindueskarmen.

På samme etage fik vi også et mindre lagerrum, hvor vi fik opsat hylder. Prisen på disse hylder fik mig til at kalde dem for guldhylde, så dyre var de at få lavet.

Besætningen på kontoret var i begyndelsen undertegnede, min sekretær Nishi, karolinepiggen Bente Knudsen og hendes nye assistent Fukiko Fukawa. Bente Knudsen kendte jeg fra min tid i Danegoods, hvor hun var ansat i en af firmaets demonstrationsbutikker for portioneret kød. Desværre blev hun syg, så jeg måtte sende hende hjem til Danmark. Hun kom senere ud igen, for desværre atter at blive sendt hjem.

Kontoret kunne på daværende tidspunkt ikke blive registreret, og følgelig kunne vi ikke oprette en konto i den lokale bank. Følgelig blev kontoen oprettet i mit navn. Den dame i Andelsbanken i København, som overførte pengene til kontorets drift,

var tilfældigvis min kusine Christa. Hvis hun troede, det var min lønoverførsel, så har hun gjort store øjne.

Eftersom ost var et af de produkter, som på daværende tidspunkt havde de største muligheder i Japan, blev størstedelen af arbejdsindsatsen brugt på dette. Hovedparten af de danske oste blev brugt til fremstilling af smelteost. Vores karolinepiger demonstrerede især vore bordoste i de forskellige varehuse i samarbejde med importørerne. I denne forbindelse fik vi oprettet et Danish/Japanese Cheese Association, hvor vi havde et månedligt møde. Mødet foregik på den måde, at jeg f.eks. sagde noget på engelsk, som vores sekretær derefter oversatte til japansk. Derefter drøftede importørerne sagen på japansk, og når man var blevet enige, blev konklusionen så fremført af formanden, hvorefter den blev oversat til engelsk. Dette krævede stor tålmodighed fra min side, og det var ikke altid, at importørerne var lige ærlige i henhold til min sekretær. Da jeg havde været et stykke tid i Japan, kunne jeg efterhånden gætte mig til noget af det, man diskuterede indbyrdes. Da jeg engang var sikker på, hvad de diskuterede, sagde jeg noget på engelsk og ramte plet. Nogle af importørerne kunne noget engelsk. Fra den dag blev de interne drøftelser minimeret, da man var bange for, at jeg forstod for meget. Grunden til at jeg lærte at forstå det japanske skyldtes, at næsten alt var på japansk, selv en god amerikansk cowboyfilm. Nishi lærte mig også at tælle til 100 på japansk.

Jordskælv oplevede jeg selvfølgelig ofte. Første gang var midt om natten. Jeg vågnede ved at noget slog mod sengelampen. Jeg tændte lyset og kunne se, at snoren til at tænde lyset med, svingede. Det var underligt. På kontoret oplevede jeg et større jordskælv på skala 6. Dørene svingede, bygningen peb, og japanerne skreg på hele gangen. Det hele rystede under en. Det var ikke sjovt. Da det hele var overstået, spurgte jeg Nishi hvad reglerne sagde, eftersom man i Japan har regler for alt. Jo, man skulle gemme sig under bordet. Vi boede på 9.sal, og reglen var nok mere beregnet til de lave huse, japanerne tidligere altid boede i. Fik senere på dagen besøg af et dansk ægtepar. Det hus, de boede i, havde slået store revner, og de var styrtet ud på gaden.



Tokyo. Kejserpaladset i midten omgivet af træer og voldgrave. Min søndagstur var rundt om paladset. Nikkatsu Hotel lå helt til venstre ved voldgraven. Kan ikke ses.

Til mine forældre skrev jeg den 2.9. 1967 følgende:

”Jeg er efterhånden ved at komme lidt mere ind i de japanske vaner, som er meget forskellige fra de hjemlige. Jeg vil sige, at dette er landet, hvor pigerne har krumme ben (det ser man især, når de har miniskørt på), hvor manden har det store ord i familien, hvor det ældste barn tager sig af forældrene, når disse ikke kan mere (ingen forskel om det er søn eller datter), hvor datteren skal have forældrenes tilladelse, for at blive gift med den hun ønsker. Hvis hun trodser forældrene, får hun ingen penge eller arv. Ofte er det arrangeret ægteskaber. Det foregår på den måde, at hvis man har en datter, som er kommet i den giftefærdige alder, kontakter faderen forskellige fædre, som har en søn, som er i den giftefærdige alder, og helst fra samme stand. Der bliver så arrangeret et møde, hvor de to unge mødes sammen med forældrene. Forældrene forsvinder gerne senere hen. De unge kommer så sammen i f.eks. nogle måneder (går i biograf, teater o.l.). Hvis man finder ud af, at man passer sammen, bliver man gift. Hvis ikke, finder man gerne ud af en gængs undskyldning som: min bedstemor har drømt, at vægten (den måned, som den unge herre er født i) ikke passer så godt sammen med tyren (den måned, som den unge dame er født i). Man skilles så i bedste forståelse. Man finder mange af sådanne mærkelige ting, men går dog mere og mere over i den vestlige livsstil. Jeg var en aften ude at spise rigtig japansk. Man stiller skoene uden for spiserummet, tager tøfler på og går ind i aflukkede rum, hvor man i fred og ro spiser alle de forskellige mærkelige retter. Man sidder nede på selve gulvet under hele måltidet, som her i Japan er meget dyrt”

Engang var jeg inviteret af en af importørerne på en typisk japansk bar beliggende på Ginzaen. Vi fik et par øl og lidt snack, dejlig klavermusik samt veltalende Geishaer. Da han betalte regningen, fik jeg næsten et chok....det kostede næsten, hvad det svarede til en god ugeløn. Fandt hurtig ud af, at selv om et værtshus tilbød øl til rimelige penge, så kom der hurtig ekstra omkostninger på (bord, stol, snack og så videre). Følgelig kom vi kun på steder, vi kendte, og ikke blev taget ved næsen.

Et sted, jeg havde som stamhus, var ”Bei Rudi” drevet af en 200 kg tysker gift med en dansker. Han havde oplært 5 japanske søskende at spille tyrolermusik. Der tilbragte jeg mange hyggelige timer med tyske retter og japansk øl under lyden af japanere syngende tyrolersange. 99 % af gæsterne var japanere. Rudi solgte stedet til ovenævnte søskende. Mange år senere besøgte jeg atter stedet, og de 5 søskende var stadig aktive, omend de var blevet ældre som en selv.

Under mit 2. ophold i Japan afhentede jeg i lufthavnen den nye eksportstendiat ”frisk” ankommet fra Danmark. Det var Erik Fredriksen, Lillemor og deres nyfødte datter Gitte. De skulle bo nede i Kobe, hvor jeg besøgte dem jævnligt under mine ophold i Japan. Erik har jeg stadig forbindelse med. Gitte har jeg truffet i forbindelse med familiekomsammen. Lillemor har jeg ikke truffet siden, på grund af skilsmissen.

Engang da jeg skulle besøge familien i Kobe, blev jeg afhentet af Erik ved stationen. Han havde parkeret sin bil samme sted, og var desværre kommet til at parkere 1 meter forkert. Vi var knap kommet hjem til hans bolig, da han blev ringet op af politiet desangående. På grund af sprogproblemer blev samtalen afbrudt flere gange. I løbet af aftenen blev Erik ringet op mange gange, men hver gang af en politimand, som var højere i graderne. Til sidst blev det for meget for Erik som truede med ambassaden mm. Den sidste opringning var sikkert den absolut højeste chef, som afsluttede samtalen med, at Erik måtte sige undskyld og love aldrig at gøre en sådan lovovertrædelse igen.

3.ophold

Den 28.12.67 skrev jeg bl.a. til mine forældre, at jeg regnede med at tage til Japan medio januar og blive der et par uger for at arrangere forårsdemonstrationerne for

vore karolinepiger samt alm. arbejde i forbindelse med kontoret. Tog afsted den 11.01. og blev der i hele 4 måneder.

Under dette ophold mødtes jeg flere gange med Robin fra vores HK lejlighed. En gang skulle jeg pludselig til Osaka, og jeg vidste, at Robin boede på samme hotel, som jeg plejede at bo på. Da jeg var kommet på mit værelse, ringede jeg til Robin, og han sludrede i den tro, at jeg ringede fra Tokyo. Stor blev overraskelsen, da jeg foreslog, at nyde en øl....det blev til flere. Robin blev også brugt en gang som viking i forbindelse med et fremstød vi havde i Kinokuniya, det eneste supermarked i Japan på daværende tidspunkt. Vi havde den aften to vikinger.. Da det hele var overstået, trængte vi til en øl hos "Bei Rudi", og de to herrer gik i vikingeudstyret op ad Tokyos hovedstrøg, og vakte en del opsigt. En standsede sin bil og spurgte, om den danske flåde ofte kom til Japan!



Gaveoverrækkes i forbindelse med fremstødet i Kinokuniya.
Robin som viking.

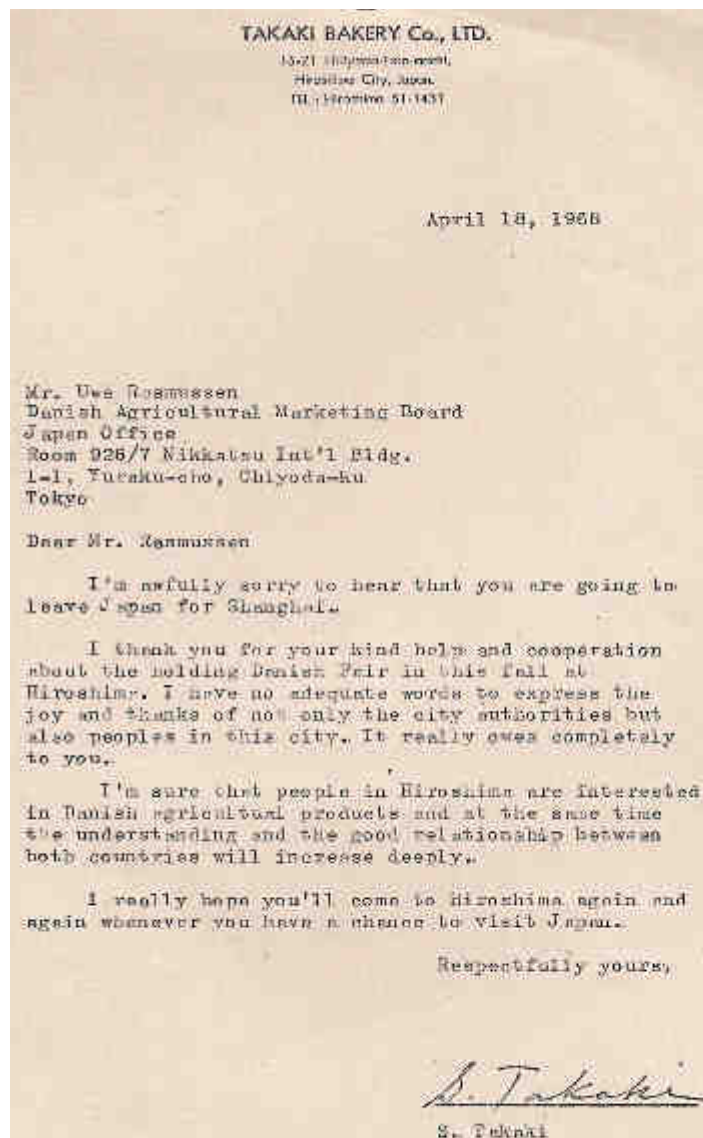
Det blev til 4 travle måneder, eftersom kontoret blev besøgt meget af vore japanske forretningsforbindelser samt danske eksportører på gennemrejse, foruden at det daglige arbejde skulle passes. Det rent menneskelige var der også plads til, som f.eks da en af osteimportørerne mr. Furukawa fra Sekai Cheese en dag kom for at vise sin nyfødte søn. Det firma fik jeg en del at gøre med i min senere karriere hos Rasmus Hansen Cheese (nu Arla).

Der blev en del forretningsrejser i Japan, og den længste blev en 5 dages tur og en strækning på 2400 km til Kyushu, Chugoko og Kansai området (det sydlige Japan). Strækningen blev klaret ved hjælp af fly, tog, taxa og til fods. Fløj ned til Fukuoka, hvor vores karolinepige Lisbeth Christiansen og hendes assistent Keiko Shiba havde ostedemonstrationer (har stadig forbindelse med begge). Derefter med tog via Kokura og Yawata til Hiroshima. Peko Nishi var med på turen på grund af sprogproblemet. (Dengang var så godt som alt på japansk, selv på de større hoteller i disse områder).



Keiko i fuld sving.

I Hiroshima skulle forarbejdet til et større fremstød for vore varer laves. En japaner Mr. S.Takaki, som ejede et meget stort bagerivirksomhed Takaki Bakery Co. Ltd., havde indrettet en stor restaurant, som han kaldte ANDERSEN RESTAURANT efter H.C.Andersen. Den lå i en af de få bygninger, som overlevede atombomben i sin tid. Firmaet har haft flere ansatte på uddannelse i Danmark, hvilket var meget usædvanligt på daværende tidspunkt. Det er samme firma, som i dag har Andersen bageri i Tivoli. Mr. T var ikke hvemsomhelst i Hiroshima. Vi ankom sent om aften til byen, og blev modtaget af Mr. T., som absolut ville have os ud at spise. Restaurationerne havde allerede lukket, men han ”tvang” en restaurant til at genåbne, så vi kunne få en god japansk middag. Fik alletiders afskedsbrev af Mr. Takaki, da jeg rejste tilbage til HK. Besøgte også mindeparken, hvor atombomben faldt. Det gav mange tanker.



Afskedsbrevet fra Mr. Takaki

Fra Hiroshima tog vi til Kobe/Osaka, inden vi med shinbassen (hastighedstoget) tog tilbage til Tokyo. Toget er kendt for sin hastighed på 250 km, hvilket var usædvanligt meget på daværende tidspunkt.

Hver gang vi besøgte et firma, fik vi typisk en gave, især dåser med danske småkager. Eftersom vi ikke kunne slæbe rundt på alle disse dåser, fandt vi på, at give gaven videre til den næste vi besøgte, så vi maksimalt rejste rundt med 5 dåser. Et sted fik jeg endda et flot sake sæt med kande og bægre, som vi stadig har, og bruger det en sjælden gang.

I forbindelse med Mr. T fra Hiroshima blev jeg en gang inviteret til en velkomst middag. Mr. T var formand for en bagersammenslutning i Japan. Man havde inviteret en dansk konditor til Japan, som skulle rejse rundt til de forskellige bagervirksomheder, for at lære dem at lave danske kager. Samme dag ringede man flere gange for at høre, om jeg nu kom. Det tænkte jeg ikke nærmere over. Da vi var kommet et stykke ind i middagen, rejste Mr. T sig pludselig op og sagde, at nu ville Uwe Rasmussen sige et par ord. Ikke noget med at man havde spurgt mig desangående før middagen. Ja, så var det blot om at finde på noget at sige. Så fandt japanerne pludselig på at vi skulle synge. De sang først på japansk, og så skulle vi

andre synge på dansk (Walter, Hans Werner – min afløser- og så mig). Det blev en tur op ad åen osv. Det lød helt forkert. En måned senere kom Walter op på kontoret, og var mere død end levende. Han havde kun været sammen med japanere og spist japansk. Jeg skyndte mig at tage ham med til ”Bei Rudi” til en gang brasede kartofler med spejlæg.



Motiv fra Tokyo. Kimonoen sås ofte ved festlige lejligheder

En dag blev jeg kontaktet af et af de store japanske handelshuse med vilde blikke i øjet. Man havde fået oplyst fra Fjerkræ Eksport Udvalget i København, at 700 tons kyllinger var undervejs fra Danmark til Japan, og at man skulle byde på mængden. Andre importører af fjerkræ havde fået samme bud. Der var panik blandt dem, og det var ikke pæne ord der blev sagt (sådanne ord findes ikke på japansk.....man suger højlydt luft i sig). Man arrangerede et møde på et af de større hoteller for at lave en slagplan. Jeg blev bedt om at være bisidder. Uheldigvis havde de ikke spurgt hotellet om lov til at holde et sådant møde i lobbyen, så de blev faktisk ”smidt ud”. Efter nogle dage kunne jeg godt mærke, at interessen steg, og det endte med, at man købte mængden til stor lettelse for Udvalget. Danmark var ved at drukne i kyllinger. Følgelig besluttede man sig til at tage chancen.

Senere blev fjerkræimportørerne inviteret hjem til Danmark, hvor jeg stod for afrejsemiddagen, og var ude i lufthavnen for at ønske dem en god rejse.

I forbindelse med et fremstød i et af varehusene skulle der udstilles en viking. Udstyret havde vi i Hong Kong. Da det ankom i lufthavnen, blev vi kontaktet af politiet, som ville have oplyst, om vi havde våbentilladelse, eftersom der var et meget farligt våben med. Jeg prøvede at forklare dem, at det kun var et stykke blik med greb på, så det kunne holdes fast i skeden. Det gav adskillige telefonsamtaler, som endte med, at vi skulle ned på den lokale politistation og søge om våbentilladelse. Den fik vi under betingelse af, at udstyret skulle vises i et aflukket glasbur, og efter brug omgående returneres til HK. Ja, et lille stk. blik kan være farlig. Politiet kom op på kontoret den dag, da speditioonsfirmaet afhentede udstyret.

Takket være ovennævnte, kom vi på god talefod med politistationen. Vore karolinepiger havde 3 mdr. opholdstilladelse og skæbnen ville, at Lisbeth havde glemt at forny tilladelsen inden dens udløb, hvilket absolut var et problem. Vi kontaktede vore venner på politistationen, og så dampede vi alle tre derover, Lisbeth,

Peko og mig. Fik ordnet tingene, men det tog sin tid, eftersom Lisbeth skulle afgive et fingeraftryk. Det at holde en europæisk pige i hånden for at få aftrykket, havde man ikke prøvet før. Det hele tog næsten 2 timer, og så på en lørdag eftermiddag.

Lisbeth arbejdede især i den sydlige del af Japan (Osaka og sydpå), hvilket var et hårdt område, eftersom det var meget begrænset, hvor mange udlændinge man traf. Følgelig var hun meget afhængig af sin assistent Keiko. De har begge besøgt hinanden sidenhen og taler jævnligt sammen over telefonen. Nu og da kom Lisbeth op til Tokyo for at være sammen med europæer. Følgelig skulle man også være en slags "fader" til pigerne. En dag kom hun op på kontoret i syv sind. Hun var inviteret med på en skitur, men vidste ikke, om hun skulle tage med. Jeg spurgte pænt om, hvornår de skulle afsted. Jo, hele flokken stod lige nu nede på stationen. Kan ikke huske, om hun nåede at komme med.

I Hong Kong var jeg medlem af Round Table. En dag fik jeg et telegram fra Knud. En Round Tabler fra Danmark ville komme til Japan, og om jeg ville være ham behjælpelig. Det var globetrotteren Albert Reumert Rasmussen, som var en tur Jordan rundt i en firehjulstrækker sammen med en englænder. Han var ved at lave en ny geografibog. Var lærer af uddannelse. Han var bl.a. sponsoreret af Blue foreningen i Danmark. Albert havde fuldsæk, så det var blot om at lave en god historie ud af det. Det var ikke nemt i Japan. Vi fik ham puttet i en viking uniform, og så kørte vi rundt og besøgte nogle af de varehuse, hvor vi havde aktiviteter...det vakte opsigt. Jeg har været sammen med ham sidenhen i Danmark. Døde desværre af kræft. Var aktiv medlem af Eventyrernes Klub.

En dag blev jeg kontaktet af en Tage Sams, som gerne ville sige goddag. Han var landbrugskonsulent og skulle oprindeligt have været til Kenya, og havde taget to års orlov. På grund af urolighederne i Kenya, kom han ikke afsted. En missionskreds fra Danmark/Norge, som er meget aktive i Japan, hørte om Sams og spurgte, om han ikke havde lyst til at tage til Japan, hvor man havde en stor gård, hvor japanerne blev undervist i dansk landbrug med håbet om, at omvende pågældende japanere til kristne. Tage sagde ja, men understregede over for mig, at han intet havde med religionen at gøre. Gården ligger i nærheden af Hamamatsu ca. 200 km syd for Tokyo. Jeg holdt en tre dages ferie dernede. Gården lå pragtfuldt i bakket landskab.

En af dagene skulle vi besøge en landsby oppe i bjergene, hvor Tage skulle holde et foredrag om kreaturer. Strækningen var kun 40 km, men det tog 2 timer at nå derop på grund af dårlig vej. I landsbyen var man ikke vant til at se udlændinge, og man blev overbegloet, som om man var til et dyreskue. Jeg havde glemt at tage tandbørste med fra Tokyo, og ville selvfølgelig købe en sådan i landsbyen. Når man ikke kan tale sammen på grund af sprogproblemerne, ja så må man bruge fantasien, og da det endelig gik op for dem, hvad jeg ville, var de ved at dø af grin, "sodesne". Tage brugte en yngre japaner som tolk. Denne havde lært engelsk oppe i bjergene ved at lytte efter en amerikansk radiosender.

I en anden landsby, som lå i nærheden af gården, var det som om man levede i en anden verden, en verden som eksisterede for 100 år siden. Man blev igen overbegloet. Jeg kom forbi en skrædderforretning med åben facade. Jeg spurgte om jeg måtte tage et billede. Så ryddede man det hele op, så det meste af charmen var væk, og manden satte sig lige foran mit kamera ...så var man klar til at blive fotograferet. Den sidste dag var jeg til auktion på et kreaturmarked. Notarius solgte faktisk et kreatur pr. minut, til tider kun et halv minut. Priserne var høje. De bedste (til kobesteak) blev solgt til ca. 12 kr. pr. Kg, og de dårligste til ca. 6. Prisen i Danmark var ca. 2-3 kr. pr. kg på daværende tidspunkt. På grund af den høje pris blev kødet i butikkerne tilbudt pr. 100 gram. De kreaturer, som bliver solgt som Kobe

steak, bliver massret i øl. Kødet smelter på tungen. Man spiser hovedsagelig fisk, ris og grøntsager, hvilket er en del billigere end kød i Japan.



Kreaturmarkedet.

To dage efter ferien var jeg igen nede at besøge familien Sams sammen med godsejer Scavenius fra Klintholm (Klintekongen). Han blev meget begejstret over at se gården. Det var noget af det bedste, han havde oplevet under hele opholdet i Japan.

Som tidligere nævnt, var det et missionsselskab som drev gården. Følgelig følte familien Sams, at de var nødt til at vise ansigtet på skift under søndagsgudstjenesten. Da denne foregik på japansk, tog man gerne en krimi med, som man kunne læse i i det skjulte. Tage blev en dag spurgt om sin mening vedr. religionsarbejdet. Han skrev en side og fik 10 sider tilbage. Han skrev bl.a., at de eneste som var interesseret i religionen, var de ansatte/elever samt cykelhandleren nede i byen, som havde gården som kunde. Foreslog at der nok ville komme flere, hvis man tilbød at man kunne løfte halen på en ko for 10 yen. Sams syntes det var mærkelig, at præsterne om sommeren tog op i bjergene for at studere i deres hytter, i stedet for at blive på stedet. Sommeren er meget varm og fugtig!

Under opholdet i Japan nåede jeg to gange at besøge Nikko kendt for bjerge og templer. Sammen med Erik og Lillemor inkl. Gitte fik jeg også besøgt Kyoto med dets mange templer. Pragtfuld oplevelse, når man til daglig arbejder i Tokyo. I Tokyo findes der flere parker, og det bedste tidspunkt at besøge disse på er, når kirsebærtræerne er ved at blomstre.



Mt. Fuji. Japans hellige bjerg

I forbindelse med opholdet var jeg også en dag nede i den skandinaviske sømandskirke i Yokohama, hvor man havde en ”charity” aften, hvor overskuddet gik til kirkens arbejde. Jeg vandt de to malerier af Hiroshige, som vi har i spisestuen. Det er originale kopier og var 2. præmie doneret af et norsk rederi og købt af direktørens hustru, som selv samlede på tilsvarende malerier. På daværende tidspunkt kendte jeg ikke så meget til disse, hvilket hun nok havde bemærket på mit ansigtsudtryk. Senere blev jeg sat ind i kunsten af en dansk kunstner i lerkrugker Asger Dam, som var havnet i Japan, og af og til besøgte vores kontor. Så forstod jeg kunsten og udtrykket ”en original kopi”

Som førnævnt havde jeg besluttet mig til at blive i Hong Kong. Den 01.04. hentede jeg i lufthavnen vores nye mand til kontoret Hans Werner Christensen, Kirsten og deres lille søn, som derefter skulle finde noget at bo i samt blive introduceret til vore forbindelser. På daværende tidspunkt var kontorets besætning 7 personer: 2 karolinepiger Lisbeth Christiansen og Birgitte Riegels samt deres assistenter hhv. Keiko og Furukawa, Peko sekretær samt en officeboy plus UR/HWC. Hvad angår Birgitte Riegels se under Okinawa. Senere i min tilværelse blev Hans Werner en af mine konkurrenter, men vi kunne da heldigvis stadig tale sammen.

Tiden nærmede sig, hvor mit ophold i Japan var forbi, og som jeg skrev til mine forældre ”hvem ved, hvornår jeg kommer derop igen, nu efter vi har fået en mand fast deroppe. På en måde vil jeg komme til at savne landet, og jeg kan ikke sige andet end, at min tid deroppe på ialt 6 måneder (af tre gange) virkelig har været interessante for mig med store opgaver. Den sidste var vores deltagelse i Tokyo International Home Show, hvor vi havde en stor stand med ostedemonstrationer, som jeg stod for. Tiden viste, at jeg senere i min tilværelse besøgte Japan adskillige gange. I 1969 nogle gange på grund af vores store varefremstød på Okinawa, og et enkelt smut i 1970. Fra 1977 til 1989 12 gange for Arla, hvorefter området overgik til en af mine kollegaer, eftersom jeg blev specialist i Mellem Østen. Herom senere.

Da jeg så skulle forlade Japan, var jeg nær ikke kommet ud, fordi, jeg ikke havde lov til at være der, på grund af alle de bestemmelser japanerne har. Jeg mente at have det hele i orden, og skulle fra Osaka via Korea til Hong Kong. Da jeg skulle have mit afgangstempel, ville man ikke give mig det, eftersom man påstod, at jeg ikke havde indrettet mig efter de japanske immigrationsbestemmelser (dette skulle være i orden, iht. de oplysninger jeg havde fået i Tokyo, sidst jeg fik checket mine papirer af myndighederne). De bad mig om at tage tilbage til Tokyo, og der søge om ny opholdstilladelse. Nå, der var kun 10 minutter til min maskine skulle gå til Korea, og minutterne var kostbare, da al min bagage allerede var i maskinen. Så efter at have forklaret dem, hvor ked jeg var af det, fik jeg dem til at ringe til hovedkontoret i Tokyo, for at få tilladelse til at forlade landet mod, at jeg betalte telefonregningen. Det lykkedes. En masse papirer skulle udfyldes. Jeg fik en ny opholdstilladelse, som 5 sekunder senere blev overstemplet med ”used”. Heldigvis ventede maskinen på mig, og kom afsted med forsinkelser, men med mig ombord

Okinawa.

Okinawa er en øgruppe, som ligger syd for selve Japan. Klimaet er tropisk, selvom den ligger nord for Hong Kong, som er subtropisk. Der bor ca. 1 million mennesker, og hovedsproget er japansk. Øerne var en del af Japan indtil 2. Verdenskrigs afslutning. Okinawa er kendt fra 2. Verdenskrig, hvor ca. 200.000 mennesker blev dræbt i slutningen af krigen. Efter krigen besatte amerikanerne øerne, og fik en amerikansk administration. Byggede den største luftbase i Fjernøsten. Under mit besøg i 1969/70 så man lange rækker af de berygtede B-52 bombefly, som blev brugt i forbindelse med krigen i Vietnam. Der var stationeret ca. 70.000 amerikanere på

basen. Det var mærkelig at se disse maskiner tage afsted om eftermiddagen og komme retur næste morgen, vel vidende, hvor bomberne var blevet kastet.

Øgruppen blev som nævnt styret af en amerikansk ”regering”, og for at komme til Okinawa, skulle vi søge om visum på det amerikanske generalkonsulat i Hong Kong. I 1969 var man i fuld gang med at overdrage øgruppen til Japan, og følgelig var der også en lokal regering. Amerikanerne ville gerne blive så længe som muligt i området, bl.a. på grund af Vietnam krigen og situationen i Korea.. De fleste lokale ville helst tilbage til Japan, selvom levestandarden ville gå en del tilbage. Man levede godt på grund af de mange amerikanere på øgruppen.

Okinawa var på daværende tidspunkt Danmarks næst største aftager af Pork Luncheon Meat i ds. (forloren skinke) til en daværende værdi på 28 millioner kroner. Øbefolkningen levede før hovedsagelig af fisk, ris og grøntsager. Efter krigen manglede man alt, og Canada donerede PLM, som efterhånden blev den mest alm. spise på øen. Man vidste alt om, hvordan varen skulle være. Et af de førende mærker prøvede at forbedre kvaliteten, men det gik ud over konsistensen, så de måtte begynde helt forfra med at bygge et marked op. Når man skar varen i skiver, måtte den ikke brække, men skulle kunne bøje sig som en bue.

På grund af markedets vigtighed for os, blev det besluttet at lave et større varefremstød for vore produkter, og det blev mit ansvar at gennemføre det. Da vi skulle bruge reklamemateriale på japansk, trak vi dette fra vores Tokyo kontor, hvilket forårsagede flere ture til Tokyo, når jeg skulle til Okinawa.



Gademotiv fra Nahe – hovedbyen

Kom første gang til øen den 21.01.69, hvor vi inviterede alle importører til en middag på Ryukyu Tokyu Hotel, hvor vi fortalte om det kommende fremstød. Jeg blev der i 2 uger for at besøge kunderne og butikkerne.

Det kommende fremstød – noget som man aldrig havde prøvet før – gav en del omtale på øen. En dag kom en lokal okinawer Mr. Masami Komatsu fra Undervisningsministeriet, som gerne ville høre noget om Danmark. Han vidste allerede meget om Danmark, og havde endda trykt en bog om Danmark, dog på japansk. Yderligere fik jeg overrakte et stort japansk flag. Han ville til gengæld gerne have et dansk flag. Yderligere var han meget interesseret i at få flere oplysninger fra

Danmark, evt. udveksle erfaringer mellem begge lande, for at venskabet kunne vokse, som det hedder så smukt. Mr. Komatsu kunne ikke tale engelsk, men forstod sproget nogenlunde. Han havde en ven med som tolk. Flaget blev sendt til min onkel Willy, som var skoleinspektør på St. Andst Skole. Eleverne her samlede penge sammen og købte et dansk flag, som blev sendt derud. I forbindelse med vort fremstød nr. 2 et år senere, blev jeg kontaktet af ovennævntes ven, som oplyste, at Mr. Komatsu var død i mellemtiden. Kisten var blevet svøbt i det danske flag og senere afleveret til den skole, som skulle korrespondere med St. Andst Skole. Desværre var der ingen på skolen, som kunne engelsk. Dette kunne jeg så oplyse onkel Willy, som jo ikke kunne forstå, at man ikke havde hørt noget fra Okinawa,.....og som onkel Willy sagde: mine elever fik da lært noget om Okinawa, hvilket han syntes var alle tiders.

Efter et par yderligere besøg på Okinawa, skulle det hele være klar til fremstødet i tidsrummet 25.04 – 05.05. Fra Hong Kong fik jeg støtte af Jytte, som stod for demonstrationerne i madlavning i div. kvindeforeninger og husholdningsskoler bl.a. på den amerikanske base. Fra Tokyo kontoret kom vores karolinepige Birgitte Riegels samt 3 assistenter, som skulle stå for demonstrationerne i forretningerne sammen med 7 lokale piger, som dog først skulle læres op. Som tolk brugte jeg vores sekretær fra Tokyo kontoret Nishimizu. Hans Werner kom ligeledes fra Tokyo, for at give en lille hånd med ved den sidste afpudsning før startskuddet.

Jeg ankom til Okinawa et par dage før, det hele skulle starte, og blev mødt i lufthavnen af vores sekretær, som stod med rædsel i øjnene.

Fremstødet skulle bl.a. starte med en parade igennem Nahe (hovedbyen) bestående af ca. 15 lastbiler alle flot dekoreret af de forskellige importører. I spidsen havde vi et stort vikingskib med en vikingepige (Birgitte) og viking (en tysk TV mand med fuldskæg, som vi lærte at kende). Yderligere et 18 mands orkester siddende på en lastbil.

Det problem jeg løb ind i var, at det bureau, som skulle sørge for orkesteret, havde fejlbedømt situationen. Man regnede med at få et orkester fra den amerikanske base, men dagen før jeg ankom, fik man at vide, at det ikke kunne lade sig gøre (årsagen ukendt). Følgelig havde man prøvet at fremtrylle et lokalt orkester, og da jeg ankom i lufthavnen, fik jeg at vide, at de lige nu var ved at øve sig oppe på universitetet. Vi kørte direkte derop med bankende hjerte. Da vi nærmede os, kunne jeg høre, at de spillede rimelig godt. Jeg har jo selv spillet i Højer Frivillige Brandværnsorkester.

Aftenen før paraden, havde vi en større reception for ca. 250 mennesker. Efter åbningstalen fik jeg to højtstående regeringsmænd (nr. 2 i ranglisten fra hhv. den amerikanske og den lokale regering) til at åbne selve festivallen. Det foregik på den måde, at de skar i fælleskab en landgangsbrød dekoreret med de forskellige danske produkter, midt over.



Åbningsceremonien af fremstødet. Ministre fra hhv. den lokale regering og den amerikanske (USCAR).

Da selve paraden skulle starte, var halvdelen af orkestret mødt op...resten steg ombord undervejs....de kunne ikke komme afsted fra skolen, før de havde fri. Foran havde vi politieskorte, og for at få alle biler igennem byen, hoppede jeg af, for at dirigere dem igennem et af de større lyskryds. Pludselig stod jeg helt alene tilbage uden en mønt på lommen. Heldigvis kom en af importørerne kørende i sin bil, så jeg kunne indhente optøget.



Klar til afgang.

Efter paraden havde vi en aftale med en børnehave i en nærliggende landsby, at de måtte få vores store vikingskib til legepladsen. Myndighederne stillede dog et krav: der skulle bores huller i bunden af skibet, så det ikke kunne sejle-----der var langt til vandet, og skibet meget tung. Byens borgmester tog imod gaven, hvilket også gav en pæn omtale.

Under forberedelserne havde vi flere pudsige oplevelser. Den meget pligttopfyldende Birgitte var i fuld gang med at lære de lokale piger om danske fødevarer, og jeg kunne godt mærke, at hun var ved at køre sur i det. Hun var igang med at lære pigerne om” hele vores Danmarks historie”. Det fik jeg heldigvis stoppet.



Arbejdsholdet med bl.a. Birgitte Riegels og Jytte Nipper

Da Jytte skulle holde en demonstration på selve basen, var hun, traditionen tro, kommet i god tid for at gøre alt klar, inden damerne ankom. Desværre havde vagten ikke fået besked på, at lukke Jytte ind på basen. Damerne begyndte at ankomme, og vinkede pænt til Jytte. Når man kender Jyttes temperament, kan man næsten føle temperaturen. Hun kom ind til sidst, og fik trods alt en god demonstration ud af det, selv om hun i basens blad blev kaldt Mrs. Jytte Rasmussen i stedet for Miss Jytte Nipper.

I juli 1970 lavede vi et nyt fremstød omend i mindre grad. Her skulle jeg blot stå for selve åbningen af fremstødet. Vi skulle igen bruge regeringsfolk fra begge sider til selve åbningen, og fik fra amerikanerne at vide, at vi skulle finde ud af, hvem man kom med fra den lokale regering. Vores sekretær kom med den besked, at man helst så, at man ikke inviterede nogen fra den amerikanske regering. Det var et problem, eftersom USA stadig bestemte over øen, og jo også var gode kunder til de danske produkter. Jeg fik fat i en af vore amerikanske importører Jack Stolle for at høre hans mening. Det kunne han ikke forstå, men vidste, at det ville komme før eller siden. Jeg fik nok en gang fat i vores sekretær, som til sidst måtte indrømme, at det var noget, hun og den lokale sekretær fra ministeriet var blevet enige om. Japaner græder normalt ikke, men her faldt der en tåre. Dagen før receptionen skulle finde sted, fik jeg at vide, at den lokale landbrugsminister ville komme. Derefter kunne jeg kontakte amerikanerne, som kom med en tilsvarende minister uden problemer. I min åbningstale nævnte jeg bl.a. historien om manden, hvis kiste var blevet svøbt ind i det danske flag (rigtig japansk tankegang).

I forbindelse med et af mine besøg på Okinawa, havnede jeg i et større politisk spil. Japan havde mange restriktioner i forbindelse med import af kød. Dette var ikke tilfældet på Okinawa. Følgelig afgik der store mængder baconslab fra Danmark til øen, hvor det blev skåret op og sendt videre til Japan, som "lokalt" kød. Japan, som var i fuld gang med at få Okinawa tilbage og få de samme regler som de japanske, kunne godt se problemet, og prøvede at standse denne import omgående. Der var store mængder undervejs fra Danmark, som ikke kunne bruges i de mængder andre steder i Fjernøsten. Man kom med et temperaturkrav, og forhandlingerne foregik på den måde, at jeg ikke kunne vise mig i ministeriet, men det kunne den lokale Bacon Association, som omgående blev dannet. Når man havde haft et møde, blev jeg ringet op på hotellet, hvorefter jeg kunne kontakte Danmark per telex. Aldrig har jeg siddet så mange timer og ventet på en telefonopringning. På grund af det politiske forhold

gik telex via USA, hvor der pludselig var nedbrud på grund af snestorm. Jeg ventede til sidst kun på et svar fra Danmark: ja eller nej. Samtidig stod jeg i den situation, at Knud skulle til Danmark, og jeg skulle tilbage til Hong Kong forinden, for at blive sat ind i de ting, som jeg skulle følge op på. Til sidst havde jeg kun en dag tilbage. Tog chancen, og kørte til lufthavnen og ventede på besked fra hotellet, hvortil beskeden skulle ankomme. Hvis "nej" skulle jeg aflyse tilbagerejsen og vende tilbage til hotellet for at "kæmpe" videre med sagen. Det blev til et "ja", så varerne kunne komme ind. Jeg var i luften en halv time senere, og jeg fik en hel dag sammen med Knud, inden han rejste.

Under opholdet lærte jeg en del mennesker at kende, og nogle af importørerne var flinke til at vise os flere dele af hovedøen, så det ikke kun blev arbejde. Fik for første gang prøvet at dykke med snorkel og se de farvestrålende fisk, så ruinerne fra gamle borge, mindstenen over de skoleelever, der sammen med deres lære kastede sig ned af en høj skrænt, for ikke at blive taget af amerikanerne, som angreb øen under 2. Verdenskrig. Læreren påstod over for pigerne, at de ville blive voldtaget. Ingen overlevede. Selve hovedbyen Nahe var kedelig og trist på daværende tidspunkt. Selve hotellet Ryukyu Tokyu Hotel, som jeg sammenlagt boede på i mange uger, var udmærket. Når vi spiste i restaurationen, var vi ofte de eneste. Man havde to slags supper, som man skiftevis serverede. Til gengæld havde vi nu og da et "big band" orkester på 25 mand fra den amerikanske base, som spillede for os, når vi spiste, og de spillede godt. Vejret pragtfuldt, og ligeledes hotellets swimmingpool.



Okinawa. Solnedgang.

Sydkorea

Under mit ophold i Hong Kong besøgte jeg Korea kun en gang, og det var privat. Eksport mulighederne dertil var på daværende tidspunkt lig nul.

Efter mit lange ophold i Japan tog jeg på tilbagevejen til Hong Kong via Korea, for at se landet og holde et par dages ferie. Under Japan beskrev jeg de problemer, jeg havde med at komme ud af landet, fordi jeg ikke havde lov til at være der.

Jeg ankom til Seoul en mandag eftermiddag. Fik fat i en taxa for at tage til Walker Hill, hvor jeg skulle bo. Samtidig med mig og chaufføren hoppede to andre unge gutter ind i bilen, og afsted gik det. Jeg begyndte allerede at se overskriften i næste dags avis: dansker plyndret. Da vi havde kørt en times tid, var vi ude af Seoul igen, men heldigvis dukkede hotellet op. Det lå helt ude på landet, hvor man havde samlet alt under et i en stor park med natklub mm. Det var det eneste sted, hvor man ikke skulle være inde inden kl. 23.00. I Seoul var der på daværende tidspunkt stadig

udgangsforbud fra kl. 23.00 til næste morgen. Da jeg skulle betale taxaen, forlangte man det firedobbelte af, hvad der stod på taksameteret, som jeg heldigvis så, inden man slog det fra. Jeg betalte selvfølgelig kun det man plejer i Korea, nemlig det dobbelte.. Det samme skete, da jeg om onsdagen skulle retur til lufthavnen.

Selve byen er ikke den smukkeste by jeg har set, men de danskere jeg traf, var meget glade for at bo der. Sammen med den danske vicekonsul spiste vi frokost ude på det skandinaviske hospital, som blev bygget i forbindelse med Koreakrigen. Jutlandias afløser. På daværende tidspunkt var der stadig en del danskere ansat, men efterhånden overtog koreanerne det mere og mere, og det var så meningen, at der blot skulle blive 6 danskere tilbage.



Gadef trafik i Seoul

Kunne forstå at Nordkorea kunne ramme Seoul med kanoner opstillet ved grænsen. Det giver nogle tanker.

De to tempelfigurer af sten, lang pibe samt manchetknapper med ægte sten stammer fra denne tur.

Macao

Besøgte den portugisiske koloni en enkelt gang i forbindelse med besøg fra Danmark. Det var dengang da Kulturrevolutionen gik på højtryk. Når man kikkede over grænsen, kunne man se alle de fattige huse dekoreret med de kommunistiske flag under lyden af Mao slagsange via store højtalere. Da Grethe og jeg besøgte Macao i 1997, kom vi fra Kinasiden. Alt havde ændret sig til det bedre, så man kunne få et godt indtryk af Kina.

Kolonien er et lille hyggeligt sted at besøge, mest kendt for dets mange kasinoer, hvor der bliver spillet med meget store summer. Det er især Hong Kong kinesere, som kommer for at prøve lykken. Tilsvarende er ikke tilladt i Hong Kong.

Farvel HK

Min første kontrakt lød på 2½ år, som jeg så forlængede med yderligere 2½ år, dvs. indtil 31.12.1971. Selvom jeg havde et pragtfuldt job, vil man jo som ung gerne prøve nogle nye udfordringer. Knud var ligeledes glad for sit job, og alt tydede på, at han ville beholde det indtil videre.

Fra firmaets side fik jeg tilbudt jobbet som ”Den Rejsende medarbejder”. Hovedformålet med dette var at finde/besøge nye oversøiske markeder, som ikke var dækket af LAUs kontorer i hhv. Hong Kong, Tokyo, Beirut og Porto Rico. Rejsetiden kunne forventes halvdelen af året sammenlagt. Til jobbet hørte en assistent, som i dette tilfælde hovedsagelig skulle besøge de spansk/portugisisk talende områder. Jeg accepterede en kontrakt på 2 år, som sidenhen blev til 6 år.

I forbindelse med min første ferie i Danmark, efter næsten 3 år i Fjernøsten, traf jeg Grethe, som jeg så senere blev gift med. Det var meningen, hun skulle have besøgt mig i 1970. men på grund af problemerne i Mellemøsten med sprængning af passagerfly, blev rejsen udsat. Imellem tiden fik jeg tilbudt ovennævnte job, som jeg syntes lød spændende trods antallet af rejsedage. Grethe har dog sidenhen besøgt bl.a. Hong Kong 2 gange i hhv. 1997 (vores sølvbryllupstur) og 2008. Selv har jeg også besøgt Hong Kong nogle gange i forbindelse med forretningsrejser for firmaet Rasmus Hansen (Arla). Af de øvrige områder har Grethe ligeledes senere besøgt Macao, Kina, Thailand og Singapore i forbindelse med vores ferie.

Mit job i Hong Kong blev erstattet af to, nemlig Terkild Terkildsen og Søren Aarskov. Kontoret er sidenhen blevet nedlagt, eftersom Danmark blev en del af EU, samt behovet for vores hjælp til eksportørerne var blevet betydelig mindre. Verden var blevet mindre. I dag eksisterer kun Tokyo kontoret, hvilket skyldes de særlige omstændigheder i Japan.

Den sidste aften i Hong Kong blev i whistklubbens ånd, og efter en overnatning i Bangkok for at sige farvel til handelsattacheen, landede jeg den 17. februar i Kastrup Lufthavn, hvor jeg blev afhentet af Grethe. Et nyt afsnit startede.



Den sidste aften sammen med whistklubben. Jørgen, Jens, Vagn og Uwe. Kaj ude at rejse. Knud fotograferede.



Wanchai og Central ved solnedgang.



Farvel Hong Kong